Należytość pocztowa opłacona ryczałtem
Nr. 197 Kraków, sobota 30 sierpnia 1924 roku Rok II

KURJER WIECZORNY

wychodzi codziennie popołudniu z wyjątkiem niedziel i świąt

Naczelny redaktor: **Konstanty Srokowski**

Redakcja: **ulica Dunajewskiego Nr. 4** Telefon Nr. 4490 Konto czekowe P. K. O. Nr 152670 Adres dla listów: Skrytka poczt. 78

Prenumerata miesięczna bez odnoszenia 3 Zł. 40 gr., z odnoszeniem 3 Zł. 60 gr z przesyłką pocztową 4 Zł. 20 gr. Zagranicą miesięcznie 7 Zł.
Cena numeru **15 groszy**

Ceny ogłoszeń za 1 wiersz milimetrowy: Drobne i zwykłe zł. 0·10. — Nadesłane zł. 0·30. Po kronice zł. 0·35. — Na pierwszej stronie, w tekście i między giełdami zł. 0·45.
Ogłoszenia zamiejscowe 50% droższe. — Ogłoszenia zagraniczne 100% droższe.

Administracja: **ulica Batorego 10, parter** Telefon Nr. 35-99 Konto czekowe P. K. O. Nr 152670 Adres dla listów: Skrytka poczt. 78

Treść numeru:

Siły zbrojne Polski mają bronić Europy przed Sowietami

Sprawa rozbrojenia na konferencji międzyparlamentarnej — Angielski projekt utworzenia polsko-niemieckiej strefy zdemilitaryzowanej

Genewa, (tel. wł.). Dwa ostatnie posiedzenia konferencji międzyparlamentarnej poświęcone były sprawie rozbrojenia. Przyjęto rezolucję, zalecającą ograniczenie wyrobu broni przez przedsiębiorstwa prywatne, utworzenie strefy zdemilitaryzowanej, zwłaszcza między Niemcami a sąsiadami i ogólną redukcję zbrojeń. **W toku dyskusji generał angielski Spears zaznaczył, że Polska oraz sąsiedzi Rosji nie mogą przystąpić do rozbrojenia jak długo sowiety uprawiają politykę agresywną, dlatego też Spears zaleca utworzenie specjalnej strefy zdemilitaryzowanej polsko - niemieckiej, aby wszystkie siły zbrojne Polski służyć mogły obronie Europy przed sowietami.** Wyjątkowe położenie Polski podkreślił również bułgarski delegat Wasilkow, wspominając o roli, jaką odegrała Polska w roku 1920. Senator Buzek przedstawił w cyfrach militaryzm rosyjski, solidaryzując się w imieniu grupy polskiej z rezolucjami, zastrzegł się przeciwko temu, że przy realizacji rezolucji uwzględniony ma być art. paktu, mówiący o położeniu specjalnem niektórych państw. Mowa senatora Buzka była żywo oklaskiwana. Wybrano komisję, w skład której wszedł także dr Buzek. Komisja ta na podstawie przyjętych rezolucyj opracuje projekt praktyczny i przedłoży go następnej konferencji międzyparlamentarnej, która zbierze się w Waszyngtonie.

Rząd francuski rokuje z emisarjuszami Sowietów

Cziczerin przybędzie osobiście do Paryża

Londyn. (Tel. wł). „Daily Mail“ dowiaduje się, że w ostatnim czasie odbywały się w Paryżu półoficjalne konferencje rządu francuskiego z emisarjuszami sowietów. Konferencje te będą w dniach najbliższych kontynuowane przez Rakowskiego, poczem ma Cziczerin przyjechać osobiście do Paryża, celem kontynuowania rokowań oficjalnych z rządem francuskim.

Aresztowanie dyrektora banku

Dyrektor banku, który przywłaszcza sobie czek dolarowy

Warszawa. (Tel. wł). Wczoraj zgłosił się do dyrekcji banku dyskontowego były dyrektor banku gdańsko-czesko-wiedeńskiego Teodor Zahradnik, obywatel czeski i przedstawiwszy się jako dyrektor powyższego banku przedłożył do realizacji czek na 285 dolarów. Wobec ostrzeżeń, jakie bank dyskontowy otrzymał z Gdańska, że Zahradnik przestał być dyrektorem banku i że przywłaszczył sobie czek, który przypuszczalnie będzie chciał zrealizować, dyrekcja banku zawezwała komisarza policji kryminalnej, który Zahradnika zaaresztował.

Kongres nauczycieli w Warszawie

Warszawa, (tel. wł.). Wczoraj popołudniu uczestnicy kongresu nauczycieli złożyli pod pomnikiem Mickiewicza wieniec. Następnie w sali rady miejskiej kongres wysłuchał referatu prof. Nawrotyńskiego i kuratora Gąsiorowskiego, którzy poruszali sprawę ustosunkowania szkół wyższych, średnich i niższych. Po referatach odbyła się dyskusja, a następnie odbył się bankiet w prezydjum rady ministrów. Nieobecnego premjera Grabskiego zastępywał minister oświaty Miklaszewski.

Austrja wobec perspektywy rozbioru lub unji

Od pewnego czasu rozbrzmiewają znowu w Austrji głosy za połączeniem się z Rzeszą i mnożą się znowu objawy intenzywniejszej niż dotychczas propagandy zarówno przeciw traktatowi w St. Germain jak protokołom genewskim. Tym razem operuje jednak propaganda argumentami wyłącznie gospodarczymi i w ten sposób przedzierżga się powoli kwestja austrjacka w problem ekonomiczny, którego rozwiązanie stawia dyplomację europejską przed jednem z najtrudniejszych zadań ery powojennej.

Punktem wyjścia propagandy za unją Austrji z Rzeszą niemiecką jest stwierdzenie kompletnej niezdolności Austrji do samodzielnego bytu gospodarczego. Dzisiaj bowiem po dwóch latach sanacji okazuje się dowodnie, że cały plan kanclerza Seipla nie wytrzymał próby rzeczywistości i że Austrja stacza się coraz bardziej w otchłań gospodarki deficytowej, z której pakt genewski miał ją przecież dostatecznie wyratować. Bilans bowiem handlowy ostatnich miesięcy wykazuje deficyt wprost rekordowy.

Jest rzeczą zupełnie naturalną, że zły bilans handlowy ciążyć musi na walucie austrjackiej i wpływać ujemnie na siłę kupna korony. Dziwić tylko może intenzywność tego ciążenia, objawiająca się tem, że w ciągu jednego miesiąca (bo od 15-go czerwca do 15 lipca) siła kupna stabilizowanej korony spadła prawie o 10 prc. Łatwo sobie wyobrazić rozwój stosunków wewnętrzno politycznych, jeżeliby korona miała dalej spadać w tej samej proporcji. Już dzisiaj żądają urzędnicy i robotnicy podwyższenia płac stosownie do wzmagającej się drożyzny, ale ani rząd ani pracodawcy nie mogą uwzględnić choćby w przybliżeniu życzeń klas pracujących. Radykalizm społeczny i wołanie o połączenie się z Rzeszą jest odpowiedzią tych klas na stale pogarszające się stosunki ekonomiczne państwa.

Wobec takiego „finale“ sanacji kanclerza Seipla nie można się właściwie dziwić, że rośnie nienawiść do komisarza generalnego Zimmermanna, którego taktykę uważa się powszechnie, za „zabójczą“ dla gospodarstwa austrjackiego. Nienawiść tę żywią nietylko szerokie koła publiczności, ale wszyscy prawie członkowie gabinetu a szczególnie minister finansów Dr Kienböck. Komisarzowi generalnemu zarzuca się, że w chwili dla państwa najkrytyczniejszej wstrzymuje wypłatę resztek kredytów zagranicznych, pozbawiając w ten sposób przemysł austrjacki możności produkowania. Zapomina się przytem, że prezydent Banku Narodowego Dr Reisch swoją nieszczęśliwą polityką bankową naraził Bank państwowy na ogromne straty, że za kontrminę franka odpowiedzialny jest nie Zimmermann tylko ministerstwo finansów i miarodajne czynniki giełdowe. Szukaniem za kozłem ofiarnym nie rozwiązuje się żadnego przesilenia ani politycznego ani gospodarczego, zwłaszcza tak ciężkiego, jakie przechodzi w tej chwili republika austrjacka.

Nie rozwiąże się go również spekulacją na Londyn i Amerykę. Istnieją jeszcze w Austrji optymiści, którzy wierzą, że pomyślny wynik konferencji londyńskiej sprowadzi na Austrję deszcz złota amerykańskiego. Optymiści ci zapominają, że Londyn oznacza może uzdrowienie produkcji niemieckiej, ale że to uzdrowienie przybierze z całą pewnością formę niemieckiego dumpingu, którego w pierwszym rzędzie nie wytrzyma przemysł austrjacki. Z tej więc strony zbawienie dla Austrji nie przyjdzie.

Jeżeli się osądza rzecz realnie, to możliwe są tylko trzy rozwiązania problemu austrjackiego, a mianowicie: 1) Stałe finansowanie Austrji przez państwa, którym zależy na utrzymaniu niezawisłości austrjackiej republiki. 2) Rozbiór Austrji przez państwa ościenne. 3) Połączenie jej z jakimś innym organizmem państwowym. Pierwsza ewentualność jest na dłuższą metę nie do przeprowadzenia, gdyż nikt nie może sobie w obecnych stosunkach finansowych pozwolić na luksus nieustannego pokrywania deficytu państwowego i bilansu handlowego Austrji. Pozostaje zatem tylko rozbiór albo unia. — Która z tych ewentualności ma więcej szans realizacji, trudno na razie osądzić. Pewnem jest tylko jedno, że dyplomacja europejska będzie zmuszona rychło zająć się problemem austrjackim, jeżeli nie chce, by w sercu Europy nie zaszły wypadki, których refleksy mogą być niebezpieczne dla pokoju kontynentu. Dyplomacja polska winna również śledzić bacznie perypetje polityki naddunajskiej, by problem austrjacki nie został rozwiązany w sposób szkodliwy dla naszej pozycji międzynarodowej. O to właśnie zabiega już Berlin z podziwu godną konsekwencją...

Macdonald o rozbrojeniu

Anglja wypełnia lojalnie traktat waszyngtoński

Londyn, (tel. wł.). Premjer Mac Donald wygłosił wczoraj w Forres w Szkocji mowę polityczną, w której scharakteryzował stanowisko rządu w sprawie **ograniczenia zbrojeń**. Nawiązując do odbytych niedawno w Spithead manewrów floty angielskiej stwierdził, że **Anglja lojalnie wypełnia traktat waszyngtoński**, dotyczący ograniczenia zbrojeń na morzu. W najbliższych dniach, powiedział następnie minister, udaję się do Genewy. Nie wiem jeszcze dziś, jakie rezultaty osiągnięte będą w sprawie redukcji zbrojeń, jedno jednak mogę stwierdzić z całą pewnością, a mianowicie, że jeżeli Anglja ma nadal dokonywać ograniczenia swoich zbrojeń to musi liczyć na równą wzajemność ze strony innych narodów.

Nowy projekt traktatu o rozbrojeniu

Genewa, (Tel. wł). Liga narodów otrzymała nowy projekt Traktatu o rozbrojeniu i zabezpieczeniu państw przedstawiony przez grupę amerykanów działających z własnej inicjatywy. Projekt ten przewiduje, że państwo atakujące i jego obywatele będą wyjęci z pod prawa o ile atak nastąpi bez zaistnienia stanu wojennego. Państwa podpisujące ten traktat miałyby się zobowiązać do zredukowania zbrojeń do minimum i miałyby powołać do życia konferencję doradczą w sprawie rozbrojenia. Konferencja ta zbierałaby się co trzy lata. Podpisujący ten traktat mogliby zawierać między sobą umowy dodatkowe w sprawie niesienia pomocy. Umowy te byłyby zarejestrowane przez Ligę narodów.

Decydujący dzień w Reichstagu

Berlin, (Tel. wł). Zastanawiając się nad ewentualnym wynikiem jutrzejszego decydującego głosowania w Reichstagu „Boersen Zeitung" dochodzi do wniosku, że zgoda opozycji na układ londyński może być uzyskaną przez **poprawki układu** w myśl wniosków zgłoszonych dziś przez nacjonalistów oraz przez zapewnienie opozycji udziału w rządzie. W kuloarach rozeszła się dziś pogłoska, że w razie przekształcenia gabinetu rzeszy kanclerzem rzeszy zostałby były premjer bawarski hr. Lerchenfeld, członek bawarskiej partji ludowej.

Berlin. (PAT). Dzienniki donoszą, że w razie rozwiązania parlamentu także i sejm pruski zostanie rozwiązany.

Obrady małej ententy

Wiedeń, (PAT). „Tagblatt" donosi z Lublany: Minister spraw zagranicznych Marinkovic oświadczył o swej konferencji z Beneszem, że miała ona na celu ustalenie stanowiska tych państw małej ententy w poszczególnych sprawach, oraz omówienie przedmiotu obrad sesji Ligi narodów w Genewie. Specjalnie sprawy rozbrojenia i mniejszości narodowych. W sprawie uznania Rosji sowieckiej nie powzięto żadnych nowych decyzji. Z rumuńskim ministrem spraw zagranicznych Ducą będą omówione w pierwszym rzędzie kwestje dotyczące regulacji granicy między Jugosławją a Rumunją, zaś z Włochami kontynuowane będą w dalszym ciągu przez Jugosławię rokowania w sprawie regulacji granic.

Aresztowanie Sawinkowa

Warszawa, (Tel. wł). Prasa warszawska podaje wiadomość o aresztowaniu w Rosji Romana Sawinkowa, znanego antysowieckiego działacza politycznego na emigracji. Aresztowanie nastąpić miało 23 bm. Akt oskarżenia zarzuca, iż przygotowywał on zbrojne powstanie zarówno w całej Rosji, jak i na emigracji.

Cyklon w Norwegji

Wiedeń. Donoszą z Chrystjanji, że cyklon wyrządził wczoraj wielkie szkody w kilku okolicach Norwegji.

Prezydent Coolidge rozpoczyna kampanję wyborczą

Wiedeń. (Tel. wł). „Neue Fr. Presse" donosi z Waszyngtonu: Prezydent Coolidge podejmie natychmiast po swoim powrocie z letniska kampanię wyborczą. Zamierza on wygłosić trzy wielkie mowy, w których zajmować się będzie ligami zagranicznemi, światowym trybunałem sądowym, sprawami przemysłu i rolnictwa, a możliwie także Ku-Klux-Klanem.

Eksplozja w magazynie prochu

Londyn. (Tel. wł). Według doniesienia z Aten nastąpiła tam ostatniej nocy w wielkim magazynie prochu w pobliżu arsenału eksplozja. Wiele osób straciło życie.

Żniwo śmierci w Rosji

Moskwa. (AW). Dzienniki donoszą o niesłychanym wzroście epidemji szkarlatyny w guberni kijowskiej i odeskiej. Naukę w szkołach przerwano. Śmiertelność dochodzi do 45 proc. przyczem bardzo często śmierć następuje po dwóch, trzech dniach po zachorowaniu.

Nacjonaliści niemieccy domagają się zmiany planu Dawesa

Berlin. (PAT). Frakcja nacjonalistyczna zgłosiła na posiedzeniu wczorajszem parlamentu do ustawy ramowej i do ustawy Davesa rezolucję, która wzywa rząd Rzeszy, aby najpóźniej w ciągu dwóch lat uzyskała w drodze dalszych rokowań zmniejszenie obciążeń, przewidzianych w planie Davesa, dalej aby rząd Rzeszy opierając się na traktacie wersalskim ‚zarządził zbadanie zdolności płatniczej Niemiec, a to w tym celu, aby uzyskał odpowiednie do rozwoju gospodarczego i finansowego położenia Niemiec zmniejszenie ogólnych ciężarów planu Davesa, wreszcie, aby wzwiązku z tem wdrożył rokowania dyplomatyczne i nalegał stanowczo na ścisłe określenie wszystkich przyszłych świadczeń Niemiec. Zgłoszone równocześnie poprawki do ustawy ramowej oświadczają, że ustawa ta może wejść w życie po uzyskaniu zagwarantowanej układem pewności, że obszary okupowane poza granicami przewidzianemi traktatem wersalskim, będą najpóźniej do dnia 20 stycznia 1925 roku opróżnione. Dalsze poprawki oświadczają, że ustawa niniejsza tak długo nie wejdzie w życie, dopóki rząd niemiecki nie odwoła formalnie oficjalną notą do państw sprzymierzonych narzuconego Niemcom traktatem wersalskim przyznania się do winy za wybuch wojny.

Czesko-austrjacki układ handlowy

Wiedeń, (tel. wł.). Z Pragi donoszą, że wczoraj zakończyły się tam rokowania o układ handlowy czesko - austrjacki, który będzie zawarty na razie do 31 grudnia i przedłuży się automatycznie o kwartał, gdy przed wymienionym terminem przez żadną ze stron nie zostanie wypowiedziany.

Liga Narodów rozstrzygnie sprawę Iraku

Genewa. (PAT). Turcja w zasadzie zgodziła się, aby Lidze narodów przekazać sprawę wytyczenia granic Iraku.

Grecka miłość w Paryżu

Paryż, w sierpniu.

Opinja publiczna niewątpliwie ma prawo zapytać dziennikarza, poruszającego temat tak „scabreux", jakim oddawna był, jest i będzie homoseksualizm, czy ma dosyć słuszne powody ku temu, aby przed czytelnikiem jeszcze raz mówić o rzeczach, które mogą go zgorszyć, oburzyć, rozgniewać, przyprawić o niesmak czy wstręt? Czy nie lepiej „te rzeczy" pozostawić w ukryciu, czy mało jest innych tematów?

Czytałem raz w jakiejś powieści, zdaje się polskiej, temu już dawno, krótką charakterystykę bohaterki, którą była panna, z rodziny zamożnej, chowana zawsze w domu, przejeżdżająca przez świat w zamkniętym powozie, i znająca ten świat z przelotnych spojrzeń przez szybę powozu. Kiedy wreszcie wyszła z domu i z powozu i zaczęła się uważniej światu przyglądać, zauważyła wiele rzeczy, których istnienia wcale nie przypuszczała. Na podobieństwo owej panny można i dzisiaj jeszcze **a la rigeur** przejechać przez świat i przez Paryż w zamkniętym powozie i nie zauważyć nic takiego, coby mówiło, że istnieje jakaś tam miłość grecka. Kto jednak z powozu wysiądzie i trochę się rozglądnie, trochę posłucha, ten się przekona, że to dziwne zjawisko jest dosyć wyraźne i przybrało dość wielkie rozmiary, aby nie ujść niepostrzeżenie.

Już ten jeden powód uważam za dość wystarczający, aby się nim zajęła prasa, która nie jest niczem innem, jak przewodnikiem ludzi, niechcących oglądać świat tylko przez szyby zamkniętego powozu.

Z góry zaznaczam, że moim punktem widzenia przy pisaniu niniejszych uwag i spostrzeżeń jest punkt czysto dziennikarski, to jest konstatowanie objawów, o ile one rzucają się lub mogą rzucać w oczy, zaś całą stronę krytyczną istoty rzeczy pozostawiam socjologom, lekarzom, wychowawcom, a przedewszystkiem samemu czytelnikowi, który winien mieć własny sąd o tych rzeczach.

Podobnie jak w innych wielkich miastach, tak i w Paryżu wypowiada się homoseksualizm w znacznej części w formie prostytucji, którą zapożyczył od „miłości naturalnej". Z kupieckiego postawienia sprawy, które jest istotą prostytucji, wynika, że nawet w najniedogodniejszych dla siebie warunkach, jak istnienie kodyfikacji czy rozporządzeń administracyjnych, które ją tamują czy nawet zabraniają, nie może ona nigdy być zupełnie tajną, ale w mniejszym lub większym stopniu musi wychodzić na ulicę.

We Francji, jak w krajach łacińskich (i niektórych jeszcze innych państwach w Europie) kodeks nie karze homoseksualizmu w zasadzie. Jasną jest jednak rzeczą, że mimo to prostytucja na tym terenie musi być o wiele dyskretniejszą od prostytucji żeńskiej. W pewnych godzinach wieczornych czy nocnych na pewnych punktach Paryża (rzeczywiście niepodobna przejść kilkudziesięciu kroków, aby nie być zaczepionym i nie usłyszeć zdeklarowanej propozycji ze strony prostytutek.

Zaczepienie tak wyraźne ze strony młodych ludzi, oddających się prostytucji **sui generis** należy do bardzo rzadkich wyjątków. Argot paryski ma wiele nazw na ich oznaczenie. Najpospolitsze są nazwy: tapete lub tante. Polska nazwa tapet tłumaczy się na francuskie przez „papiers peints" papiery malowane. Łatwo sobie wyobrazić nieporozumienia mogące wyniknąć na tem tle, i rzeczywiście zdarzały się one ludziom, przybywającym z nad Wisły nad Sekwanę, a nie dosyć silnym w języku. Klasycznym typem „tapety" jest młody człowiek, ubrany z przesadną elegancją, z twarzą uszminkowaną. Typ ten istnieje rzeczywiście nie tylko w legendzie, na bulwarach jednak widzi się go dosyć rzadko. Rezyduje on raczej w lokalach słynących jako miejsca rendez-vous dla zwolenników greckiej miłości. O ile wychodzi na bulwary, jest ubrany zazwyczaj skromniej, nieraz bardzo skromnie. W pewnych godzinach, na niektórych odcinkach wielkich bulwarów, można ich widzieć przechodzących po kilka razy tam i z powrotem i wyławiających klientów jedynie wzrokiem, który jednak jest niesłychanie wyszkolony i zupełnie wystarczający do porozumienia, o ile napotka wzrok amatora. Mimo to muszą oni uważać, gdyż bardzo łatwo natknąć się mogą na cywilnego agenta policyjnego, t. zw. **agent de moeurs**, zresztą nietrudnego do rozpoznania, który nie toleruje tak łatwo prostytucji męskiej, jak żeńskiej.

Dlatego też prostytucja męska ogniskuje się raczej w pewnych łazienkach, łaźniach parowych, barach, dancingach, hotelach, specjalnie znanych jako miejsce spotykania się homoseksualistów. — Niektóre z nich zresztą służą nietylko jako rendez-vous amatorów z zawodowcami, ale jako teren bliskiego spotkania amatorów między sobą, przyczem kwestja „zapłaty" nie istnieje. Istnienie tych lokali i ich adresy nie są bynajmniej zbyt wielką, ani zbyt niedostępną tajemnicą.

Odkrycie archeologiczne

Sławny archeolog Smith, prezes grecko-rzymskiego archiwum w British Museum, pisze w „Times“ o doniosłem odkryciu, dokonanem przez włoskiego uczonego Marino Fusco. Chodzi o zaginione od przeszło piętnastu wieków pisma rzymskiego historyka Liwiusza, które przypadkiem odnalazł Fusco. Włoski uczony osłania na razie tajemnicą szczegóły swego odkrycia, a także miejsce, gdzie spoczywały owe oryginały, obawiając się słusznie, by niepowołani nie zechcieli z nim dzielić sławy z powodu tego ważnego naukowego odkrycia. Fakt jednak, że poważne pismo naukowe: „Revista Preca“ zamieszcza dłuższe sprawozdanie o znalezionych rękopisach, zdaje się wykluczać bluff, jaki niedawno urządził berneński urzędnik z rzekomem archiwum napoleońskiem.

Łatwo zrozumieć senzację, jaką odkrycie to wywoła w świecie historyków. Z monumentalnego bowiem dzieła Tytusa Liwiusza, obejmującego dzieje Rzymu i jego zmienne koleje od czasów Romulusa aż do epoki autora, zachowało się tylko dziesięć pierwszych ksiąg, z kilku zaś pozostały fragmenty, nie dające obrazu całości. — A właśnie te księgi najmniejszą posiadają wartość, jako sięgające do epoki, znanej autorowi jedynie ze źródeł obcych, niezawsze wiarygodnych. Natomiast dzieje wieku, w którym sam żył i doskonale się w nim orjentował, jako pierwszorzędny znawca stosunków politycznych, Liwiusz zamknął właśnie w owych 107 księgach, odnalezionych przez Fusca. Obejmują one okres Juljusza Cezara i cesarza Augusta, współczesnych Liwiusza i z ogromną plastyką przedstawiać mają erę rozkwitu rzymskiego imperjum, odbiegając zasadniczo od obrazu, znanego nam z dotychczasowych dzieł historycznych.

Popyt na autobiografje

Jeden z klubów kobiecych w Ameryce urządził niedawno ankietę na temat: „Jakiej lektury żądają kobiety?“ Wynik owej ankiety pozwala wnosić o zamiłowaniach czytelniczek amerykańskich, znacznie chyba odbiegających od gustu naszej przeciętnej publiczności.

„Żądamy książek, godnych czytania, przedewszystkiem autobiografij, zaznajamiających nas ze stanem duszy człowieka, oraz jego losami zewnętrznemi. Pragniemy pamiętników i zbiorów listów. Niektórym biografjom brak życia, niby roślinom zasuszonym w zielniku. Inne znów ukazują nam w całej pełni życie i daną epokę; te nie są roślinami zasuszonemi, lecz świeżemi kwiatami. Pozatem żądamy poezji, która śpiewa i dźwięczy i rozbrzmiewa, wywołując wzruszenie.

Pisarz nie powinien mówić wszystkiego co wie, bo pomiędzy ogródkiem freblowskim a laboratorjum patologicznem dość jest jeszcze wolnej przestrzeni. Malarz, który dla dokładnego zapoznania się z anatomją, oddawał się sekcji zwłok, nie rozwija jednak owoców tych swoich studjów przed oczyma widza. Nudzą nas powieści patologiczne, a twórczość artystyczną uważamy za przejaw życia radosny. Wszelka literatura dekadencka skazana jest na żywot krótkotrwały; któregoś dnia stanie się niemodną, jak niemodnym jest dziś weltszmerc byronowski. Nie chcemy też książek, narzucających nam jakiś pogląd etyczny. My same chcemy znaleźć ideał moralny i wysnuć konsekwencje. Jednem słowem, chcemy książek, w których czuć żywą duszę. Drugi rozdział Genezys uczy, że dusza nasza została stworzona z zieleni i tchnienia bożego. Dlatego właśnie nie chcemy, by nas pozbawiano tego, co jest tchnieniem Boga“.

Czytelnikowi nasunie się tu mimowoli pytanie: A od czegóż policja? Na to pytanie, zupełnie słuszne, odpowiem później. Drugie pytanie tyczyłoby się strony statystycznej. Ilu jest zawodowców oddających się prostytucji męskiej w Paryżu? Jedyną odpowiedzią dokładną może być tylko to, że jest ich niesłychanie mniej, niż prostytutek żeńskich. Dokładnej statystyki prawdopodobnie nie ma sama prefektura policji. Wynika to z zadniczej różnicy między prostytucją zwykłą a męską. Ponieważ na tym drugim terenie tylko do pewnego wieku, dosyć wczesnego, można znaleźć klientów, przeto prawdziwych „zawodowców“ jest stosunkowo mało. Są to przeważnie młodzi ludzie w wieku między 15 a 25 rokiem życia, oddający się temu szczególnemu zajęciu raczej przygodnie i nierzadko wykonywujący zawód uczciwy, pracując w handlu, rzemiośle i t. p., a z prostytucji czerpiąc tylko dodatkowe zarobki, bądź też oddając się naprzemian jednemu lub drugiemu zajęciu.

Podobno istniał przed kilku laty projekt, aby ich poddać policyjnej rejestracji, na wzór prostytutek żeńskich. Łatwo jednak zrozumieć, wobec tego, że tutaj „zawód“ ma charakter raczej przejściowy, że realizacja takiego projektu (jak to podobno istnieje w Berlinie) napotkałaby i na wielkie trudności a z punktu widzenia humanitarności nasuwać może poważne obawy.

Pozatem prostytucja ta ma pewne podobieństwo z prostytucją żeńską o tyle, że i tu napotyka się różne stopnie na polu wziętości, rozgłosu i stąd wielkiej rozmaitości stopy życiowej od jaskrawego zbytku do nędznej egzystencji.

W. Kar-ski.

(Dokończenie nastąpi).

Co Sowiety piszą o Polsce?

Kraków, 29 sierpnia.

Dzienniki sowieckie rozpoczęły w ostatnich dniach zamieszczać fantastyczne wiadomości o Polsce, a w szczególności o stosunkach na Kresach Wschodnich. „Izwiestja“ w artykule pod tytułem: „W wigilję agonji“ wmawiają w swych czytelników, iż w najbliższym czasie nastąpi w Polsce nieunikniony przewrót komunistyczny. Dla charakterystyki, w jaki sposób odbywa się informowanie czytelników prasy sowieckiej, przytoczyć można następujący ustęp, gloryfikujący bandytyzm na Kresach. Włościaństwo na Kresach masowo przechodzi do partyzantki. Łuna podpalonych dworów coraz częściej rozświetla niebo polskich kresów. Oddziały partyzanckie mnożą się coraz częściej. Zdarzają się utarczki z wojskami rządowemi. Władze użyły ostatniego środka sądów polowych. Pierwsza krew bohaterów-partyzantów została przelana. Rząd polski opatrzył generała Rydza-Śmigłego specjalnemi pełnomocnictwami dla stłumienia powstania Białorusinów“. — Do artykułu powyższego wszelkie komentarze są zbyteczne.

Od Administracji

Upraszamy P. T. Prenumeratorów o rychłe nadesłanie prenumeraty za miesiąc wrzesień celem uregulowania nakładu.

Dzień dobry!

KWESTJA MIESZKANIOWA

Pan gospodarz pyta stróża
Czy lokator, ten z podwórza
Już zapłacił mu czynsz cały,
Który winien dwa kwartały?
Podrapawszy się po głowie
— Zaśby płacił? — stróż odpowie —
On się pyta co dostanie
Gdy opuści to mieszkanie?

Respiro.

KRONIKA

Kraków, 29 sierpnia

Raj dla dzieci

Ze źródeł wiarogodnych, posługujących się sprawozdaniami urzędowemi i informacjami osób, przybywających z Rosji można wnosić, że sławiony przez komunistów raj rosyjski dla dzieci mocno jest zbliżony do instytucji biegunowo im przeciwnej, a znanej pod mianem piekła.

Jednozgodne wiadomości stwierdzają, że ulice miast rosyjskich roją się od bezdomnej dziatwy, obszarpanej, wygłodniałej, chorej.

Nieco starsze dzieci starają się zarabiać, odnosząc pakiety, lu bsprzedając na ulicy jakie drobiazgi, znaczny zaś odsetek tych sierót liczących po sześć lub siedm lat, żyje z kradzieży. W r. 1923 trybunał dla młodocianych przestępców w Petersburgu rozpatrywał 2.639 spraw dzieci w wieku od 9—16 lat. istnieją osobne schroniska dla nieletnich przestępców, a dla dziewczynek domy rozpusty.

W tem piekle dziecięcem sroży się też nowa, powojenna epidemja, jak nazwać należy zażywanie kokainy, jeszcze bardziej szkodliwej niż alkohol i nikotyna. Nałogowi temu oddaje się 40—90% dzieci. Niema też przesady w opisach, podawanych przez gazety rosyjskie, podług których bolszewickie asyle dla dzieci są „albo środkiem szerzenia syfilisu, albo ordynarnym bluff'em dla zamydlania oczu, czy usypiania opinji publicznej“.

—o—

(d) **KONFERENCJA W SPRAWIE REORGANIZACJI UZUPEŁNIAJĄCYCH SZKÓŁ PRZEMYSŁOWYCH.** Dziś o godz. 5 popołudniu w sali konferencyjnej magistratu odbędzie się konferencja dyrektorów szkół uzupełniających przemysłowych, na której wizytator szkół zawodowych kuratorjum okręgu krakowskiego p. dr. Kwieciński przedstawi wnioski w sprawie reorganizacji szkół i ich rozmieszczenia.

(d) **O POZIOM NAUCZYCIELSTWA SZKÓŁ POWSZECHNYCH W KRAKOWIE.** Jak wiadomo, szkolnictwo powszechne w Krakowie już przed wojną stało na wysokim poziomie, gdyż przyjmowano przeważnie siły nauczycielskie z egzaminami wydziałowemi, a nawet pracowało w szkolnictwie wiele sił z uniwersyteckiem wykształceniem. W czasie wojny przyjęto ewakuowane siły ze wschodniej Małopolski, bez owych kwalifikacyj, wśród których znalazły się dwie siły bez matury seminarjalnej. Następnie nastąpiła stabilizacja tych sił w Krakowie, wbrew protestowi prezydjum miasta i Rady szkolnej miejskiej. Ponieważ obecnie przeprowadza się redukcję, względnie ogranicza się przyjęcie nowych sił kwalifikowanych, przeto kuratorjum krakowskie powinno nieodpowiednie siły przenieść z Krakowa na prowincję, a w Krakowie postarać się o siły z pełnemi kwalifikacjami.

RAUT W STARYM TEATRZE. Dnia 31 sierpnia odbędzie się raut w salach Starego Teatru na cześć wycieczki uczestników Międzynarodowego Kongresu Profesorów Szkół Średnich. W części artystycznej łaskawy współudział przyjęli p. Rogińska, p. Reńska, p. Koszutski, p. Rentgen, p. Tekeli i p. Trojanowski. Pozatem goście zagraniczni ujrzą narodowe tańce narodowe. Przygrywać będzie orkiestra 20 pułku piechoty. Zaproszenia na raut wydawać się będzie w „Esplanadzie“ dziś, jutro i w niedzielę od godz. 4 do 8-mej i w gimnazjum przy ul. Krupniczej od godz. 12 do 1-szej.

(d) **UKOŃCZENIE NAPRAWY ULICY KARMELICKIEJ.** W dniu wczorajszym roboty nad naprawą ulicy Karmelickiej zostały ukończone. Ulicę tę wyszutrowano, naprawiono dziury w trotuarach oraz poprawiono tor linji tramwajowej nr. 2.

STAN ZDROWIA ANATOLA FRANCE'A POGORSZYŁ SIĘ. Stan zdrowia Anatola France'a nie poprawił się. Anatol France cierpi na ataki nudności.

ZWIĄZEK SPRAWOZDAWCÓW SPORTOWYCH. Inauguracyjne zebranie Związku Sprawozdawców Sportowych odbyło się dnia 28 bm., na którem reprezentowane były następujące pisma: Przegląd Sportowy, Stadjon, Tydzień Sportowca, Sport ilustrowany, Sportowiec, Sport, Kicker, Ilustr. Kurjer Codz., Goniec Krak., Nowy Dziennik, Kurjer Wiecz., Morgenzeitung, Prager Presse. — Zgromadzeni powzięli jednomyślną uchwałę zawiązania związku, mającego za zadanie zjednoczyć wszystkich dziennikarzy sportowych dla celów organizacyjno - zawodowych, w Związku Dziennikarzy Sportowych, którego terytorjum działania pokrywałoby się z terytorjum Ok. Zw. Piłki Nożnej. Wyłoniono następnie komitet organizacyjno - statutowy w składzie: **Dembiński** (Stadjon), **inż. Rosenstock** (Il. Kurjer Codz.), **Fecher** (Przegląd Sportowy), **Statter** (Kurjer Wiecz.), **Budzisz** (Goniec Krak.), który ma w najbliższym czasie zwołać Walne Zgromadzenie, na którem przedstawić ma statut Do czasu zwołania Walnego Zgromadzenia i powołania na tegoż podstawach władz związku, Komitet upoważniony został do reprezentowania związku. Komitet ukonstytuował się, wybierając na przewodniczącego p. Dembińskiego, na sekretarza p. Budzisza.

KOLONJA TOW. PRZYJACIÓŁ DZIECI wraca z Kęt w niedzielę 31 sierpnia o godz. 3 pop.

POWRÓT KOLONISTÓW Z PORĘBY WIELKIEJ. Towarzystwo kolonij wakacyjnych dla uczniów szkół średnich Krakowa i Podgórza zawiadamia rodziców, krewnych i opiekunów wysłanych uczniów na kolonję wakacyjną do Poręby Wielkiej, iż powrót sierpniowej serji uczniów z wakacyjnych wywczasów w liczbie 55 nastąpi w sobotę 30 bm. o godzinie 3 popołudniu wprost na na dworzec krakowski. Uczniom towarzyszy w podróży kierownik kolonji prof. Władysław Koch.

(d) **PRZESTĘPCZOŚĆ W LIPCU.** Komenda policji państwowej okręgu VIII ogłasza statystykę przestępczości za miesiąc lipiec. I tak: przestępstw przeciwko władzy popełniono 61, włóczęgostwa i żebractwa notowano 182, wypadki rabunków 11, morderstw zwyczajnych 12, dzieciobójstw 3, przestępstw na tle seksualnem 15, innych przestępstw przeciwko moralności 200, kradzieży naogół 2118, przekroczeń przepisów sanitarno-adm. 1225, handlowo-administr. 2640. Razem zgłoszono 17.370 przestępstw, z czego 17.074 wykryto.

(d) **POSTRZELONY W BARZE.** Wczoraj o godzinie 9.30 wieczór zgłosił się na pogotowie Luftig Henryk, lat 19, zamieszkały przy ulicy Miodowej, z lekką raną postrzałową w głowę w okolicę ciemieniową. Tłumaczył on, iż został na plantach postrzelony. Wrótce potem zgłosił się na pogotowie jego kolega, który wyjaśnił, iż Luftig został postrzelony w barze przy ul. Szewskiej.

(d) **NAPAD NA POSTERUNKOWYCH.** Aresztowano Józefa Gniadka lat 28, z Podgórza, który napadł na posterunkowego Hryczka przy ul. Starowiślnej i uderzył go kilka razy, a posterunkowego Wojciechowskiego kopnął w brzuch.

(d) **ZGWAŁCENIE.** Aresztowano Feliksa Biedronia lat 39, który dopuścił się gwałtu na 42 letniej Julji S.

(d) **KRADZIEŻ.** Chyla Schwarzbaum, zam. w Księżach Wielkich doniosła do policji, iż skradziono jej na przestrzeni Miechów—Słomniki 1444 zł, 2 dolary oraz czek na 15 dolarów.

UCZESTNICY MIĘDZYNARODOWEGO KONGRESU PROFESORÓW, obradującego obecnie w Warszawie, przyjadą do Krakowa w sobotę (nie, jak podano, w niedzielę) o 10 rano. Na oficjalne przyjęcie w auli uniwersytetu w niedzielę o 10 rano wstęp dla publiczności bezpłatny. W niedzielę wieczór odbędzie się bankiet i raut w Starym Teatrze, na które zaproszenia wydaje się w gimnazjum IV między 12—1 w poł.

FAŁSZYWE 100-ZŁOTÓWKI. Zarząd związku banków telegraficznie zawiadomił banki prowincjonalne, że w obiegu zaczęły kursować fałszywe stozłotówki. Banknoty te fałszywe mają znacznie słabsze odbicie portretu wodnego Kościuszki niż prawdziwe. W tekście drukowanym w literach brakuje znaków polskich ę, ś, i, ż. Naprowadza to na domysł, że podrabianie banknotów odbywa się zagranicą i przez osoby nie znające cech języka polskiego.

WPISY DO MIEJSKIEJ SZKOŁY GOSPODARSTWA DOMOWEGO przy ul. Pędzichów L. 13 odbędą się w dniach 29 i 30 sierpnia oraz 1 września b.r. od godziny 9 rano do 1 w południe.

(d) **NAPRAWA ULICY WIŚLNEJ.** Od paru dni toczą się roboty nad naprawą toru tramwajowego przy ul. Wiślnej. Z powodu naprawy linja tramwajowa nr. 6 jest chwilowo nieczynna.

Z TEATRU BAGATELA. Kancelarja teatru z dniem dzisiejszym zaczyna przyjmować zgłoszenia abonamentu na sezon 1924—25, codziennie od godziny 3 i od 5—8 wieczorem. Dotychczasowe abonamenty, nie podjęte do 3 września włącznie, będą przydzielone nowo zgłaszającym się. Otwarcie sezonu w sobotę 6 września arcywesołą komedją Bałuckiego „Dom otwarty".

Z TEATRU J. SŁOWACKIEGO. Po 7 latach nie grania wystawia teatr miejski im. J. Słowackiego baśń ś. p. Lucjana Rydla jutro wieczór na otwarcie nowego sezonu. Popularny utwór grany będzie w zupełnie nowej szacie dekoracyjnej, przygotowanej przez art. malarza Feliksa Krasowskiego, z nowymi kostjumami i z muzyką Felicjana Szopskiego. Wykona ją nowo zorganizowany zespół orkiestrowy teatru miejskiego pod batutą p. Kazimierza Mayerholda, pozyskanego dla teatru miejskiego na stanowisko kierownika działu muzycznego. Reżyseruje p. St. Wysocka.

„PRECZ Z NAGOŚCIĄ" W BAGATELI. Jeszcze tylko 3 razy powtórzony będzie obecny program „Precz z nagością". W niedzielę o godz. 4 po południu po cenach zniżonych powtórzony zostanie pierwszy program „Co śpiewają i tańczą w Warszawie i Paryżu", łącznie z cieniami czarodziejskimi. W niedzielę odbędzie się specjalne przedstawienie dla dzieci i młodzieży z programem, na który złoży się cały szereg bajeczek i piosenek dziecinnych, pozatem cienie czarodziejskie, w których prócz wszystkich artystów będą brać udział i dzieci. Ceny miejsc od 1 zł. 50 gr. do 4 zł. 50 gr.

TEATR „BAGATELA".

Piątek: „Precz z nagością" i Cienie czarodziejskie.
Sobota: „Precz z nagością" i Cienie czarodziejskie.

REPERTUAR KIN.

Sztuka: „Walka na płonącym sterowcu".
Uciecha: „Tatjana" dramat z Olgą Czechową w głównej roli.
Warszawa: „Żona z licytacji", farsa z Ossi Oswaldą w głównej roli.
Reduta: „Krwawa arena" sens. dramat hiszpański, pozatem wesoła komedja amerykańska.

NADESŁANE

—o—

WYDZIAŁ STOWARZYSZENIA IZRAELITÓW POSTĘPOWYCH zawiadamia, że sprzedaż biletów wstępu do świątyni postępowej odbywać się będzie w budynku Stowarzyszenia ul. Podbrzezie 1, od niedzieli dnia 31 sierpnia br. w każdą niedzielę od godz. 10 do 1 w południe i od 3 do 6 popoł., zaś we wtorki i czwartki od godz. 6 do 8 wieczór. Członków, którzy biletów nie odbiorą do dnia 15 września br. będzie się uważało za niereflektujących na miejsca w świątyni.

W Krakowie 29 sierpnia 1924.

Za Wydział: **Dr. Rafał Landau.**

KĄCIK KOBIECY

CZY MORALNIE JEST MIEĆ JEDNĄ TYLKO ŻONĘ?

(Z.) Turcy zmuszeni będą odtąd zadowalniać się jedną jedyną małżonką. Tak zadecydowała komisja parlamentarna, która opracowuje tekst nowego tureckiego statutu rodzinnego.

Ongiś, ongiś, wyznawcy Mahometa mieli prawo zaślubiać tyle żon, ile im się żywnie podobało. Z jakąż zazdrością słuchali fantastycznych opowieści o tych szczęśliwych władcach haremów mężowie europejscy, skazani religją i prawem na monogamję! Z czasem w pewnych krajach wyznających Islam, mianowicie w Turcji i w Maroku zredukowano liczbę żon do czterech.

— Dobrze im tak! cieszyli się chrześcijańscy mężowie. Dlaczego jedni mają używać, a drudzy mają być pokrzywdzeni?

Radość ta będzie już obecnie całkowita, wobec tego, że nowe prawo tureckie zrównywa mężów muzułmańskich z Chrześcijanami.

Jak rozmaite pojęcia panują na świecie na temat wielożeństwa, świadczy zdanie, wypowiedziane raz przez jednego starego Turka. Oto gdy przybysz z krajów chrześcijańskich wyrażał swoją zazdrość właścicielowi mnogiej ilości uroczych żon, stary Turek kiwając melancholijnie głową rzekł:

— Czyż wy myślicie, że my dla naszej własnej przyjemności zaślubiamy tyle żon?

Gdy zaś chrześcijanin zapytał go dla czyjej zatem czynią to satysfakcji, Turek odpowiedział ze smutną miną:

— Och! dla niczyjej, tylko u nas mężczyzna posiadający jedną wyłącznie małżonkę, uważany jest odrazu za libertyna i narażony skutkiem tego na duże nieprzyjemności towarzyskie. Tak zatem dbając o opinję ludzi moralnych i obyczajnych zakładać musimy haremy.

Co kraj, to obyczaj.

ZE SPORTU

Praga-Wiedeń. Mecz ten nie dojdzie najprawdopodobniej do skutku, ponieważ Związek czeski nie chce się zgodzić na warunki podane przez Związek austrjacki.

Głuchoniemi mają swoją drużynę footballową. Ciekawe nastąpi spotkanie wiedeńskiej drużyny głuchoniemych z takąsamą w Berlinie w najbliższą niedzielę.

Wypadki w czasie gry są bardzo liczne. Statystyka wiedeńska wykazuje, że za czas od 9 marca br. do 1 lipca br. suma wypłaconego odszkodowania za nieszczęśliwe wypadki, jakim ulegli gracze w czasie zawodów wynosi 31,380.000 K. Wypadków tych zdarzyło się 68 % których pewna część dałaby się uniknąć.

Nowa reguła kornerowa została wprowadzona w Anglji a mianowicie, że bramka może być uzyskana z korneru mimo, że żaden z graczy jej się nie dotknął. Ciekawe, że u nas nie zastosowano się jeszcze do ogólnych przepisów Fify na zasadzie których, sporządzone są nasze przepisy gry w piłkę nożną.

Walka graczy ze Związkiem austrjackim wre we Wiedniu na tle profesjonalizmu. Uderzające, że gracze nie chcą oficjalnie przyznawać się do zawodowstwa, natomiast chętnie pobierają wysokie honorarjum za grę. Związek zwołał specjalne w tym celu zgromadzenie.

F. T. C. (Budapeszt) — Rapid 1:1. Spotkanie dawnych dwu mistrzów sprowadziło 10.000 widzów. Gra przez cały czas interesująca prowadzona w szybkiem tempie. Obie bramki padły w pierwszej połowie. **M. Ster.**

„STADJON" NR. 34. Wczoraj ukazał się w Krakowie najświeższy numer stołecznego pisma sportowego, o bardzo estetycznym i efektownym wyglądzie zewnętrznym oraz bogatej i interesującej treści. Na całość składają się artykuły najwybitniejszych dziennikarzy sportowych: Reorganizacja naczelnych władz sportowych, dalszy ciąg sprawozdań specjalnego korespondenta z Paryża, tydzień pływacki, wrażenia z obozów letnich, oraz korespondencja z Wilna, Krakowa, Poznania, Łodzi oraz wszystkich mniejszych miast Polski. Całość jest ozdobiona kolorowymi aktualnymi zdjęciami oraz rysunkami.

Z KRAJU

WYKRYCIE SPRAWCÓW TAJEMNICZEGO MORDERSTWA. Donoszą nam z Jaworzna: W dniu 10 grudnia 1918 zostali zamordowani bracia Glorerzy i zbrodnia morderstwa rabunkowego była dotąd tajemnicą, dopiero star. wyw. Mrowiec z Chrzanowa odkrył w tej sprawie tajemnicę i jednego ze sprawców zbrodni Rychtera ze Szczakowej aresztował.

ZE ŚWIATA

OBIAD NA CZEŚĆ MINISTRA SKRZYŃSKIEGO. Z okazji pobytu ministra Skrzyńskiego poseł Chłapowski wydał na cześć ministra obiad, na który zostali zaproszeni wszyscy urzędnicy poselstwa.

SPALENIE BIBLJOTEKI JUDAISTYCZNEJ W PETERSBURGU. Warszawski „Kurjer Poranny" podaje następującą wiadomość z Rygi: Z Petersburga donoszą, że słuchacze uniwersytetu tamtejszego spalili judaistyczną bibljotekę uniwersytecką. Pomysł spalenia dzieł judaistycznych wyszedł z kół bolszewików żydów. W płomieniach zginęły rzadkie księgi judaistyczne, zabrane jeszcze za czasów Mikołaja I z prywatnych bibljotek żydowskich.

STRAJK LONDYŃSKI. Sytuacja w trwającym od paru dni strajku robotników targowych nie uległa zmianie. Strajk daje się dotkliwie odczuwać ludności londyńskiej. Ostatnio robotnicy otrzymali polecenie komitetu wstrzymania dowozu jakichkolwiek jarzyn i owoców, w czem są popierani przez robotników kolejowych oraz portowych. Strajk ma tło wyraźnie ekonomiczne.

Miłostki Talmy

Zbiór przygód miłosnych wielkiego aktora i przyjaciela młodości Napoleona I.

Wśród paryskich nowości wydawniczych ukazała się książka: „Les amours de Francois Joseph Talma" wydana przez Andre Antoine'a, założyciela „Theatre Libre". Jest to zbiór przygód miłosnych wielkiego aktora, przyjaciela młodości, a następnie faworyta Napoleona I. Wydawca poprzedził go essayem: „Wpływ miłości na sztukę aktorską", aczkolwiek w danym wypadku chodzi raczej o wpływ miłostek na sztukę aktora, gdyż wielki Talma, który przez cztery dziesięciolecia dzierżył niepodzielną władzę nad Comedie Francaise i sercami Paryżanek, ulubieniec kobiet(a postrach wszystkich małżonków, był uosobieniem motylkowatości, jak świadczy jego dewiza życiowa:

„L'amour passe le temps,
Le temps passe l'amour".

Raz jeden zdawało się wprawdzie, że motylkowaty artysta został jednak pokonany przez potężnego Amora, który go dosięgnął grotem urody paryskiej mieszczaneczki, Julji Careau. Zobaczywszy ją w kościele, odrazu stracił dla niej swe łatwo zapalne serce, a czar był tak silny, że po parumiesięcznej walce wewnętrznej, „król sceny" wystosował do rodziców swej ukochanej, należących do sfery rzemieślniczej list, w którym on, przyjaciel Dantona, zapewnia, że Julję uczyni szczęśliwą, a dzieci swe będzie wychowywał w świętej wierze katolickiej. Na nieszczęście, list ten dostał się w ręce trybuna ludowego Mirabeau, który odczytał go w Konwencie, wywołując burzę oburzenia. — „Talma a mort! A la guillotine!" rozległy się wściekłe okrzyki Jakobinów i tylko dzięki bliskim stosunkom z Robespierrem, Talma zdołał wyjść cało z tej opresji, zobowiązawszy się przysięgą, że przyszłe swe potomstwo będzie wychowywał w zasadach wolnomyślnych i republikańskich. Niezadługo jednak zagrzmiał ponowny okrzyk: Talma a mort! wyrzucony przez krwiożerczego Marata, który domagał się głowy Talmy, oskarżając go o sprzyjanie arystokracji i urządzanie w swem mieszkaniu podejrzanych zebrań. Jakoż tej samej nocy, Marat na czele gawiedzi wtargnął do domu Talmy, gdzie uwięził zgromadzonych tam żyrondystów. Talma uszedł śmierci dzięki wstawiennictwu swej żony Julji u Robespierra i Saint Justa, dwóch komedjantów politycznych i przyjaciół świata aktorskiego.

Talma posiadał w równym stopniu dar zyskiwania sympatji męskich, jak podbijania serc kobie-

cych. Serdeczna przyjaźń łączyła go za czasów konwentu z młodziutkim porucznikiem artylerji, Napoleonem Bonaparte, któremu pożyczał książki i obdarzał biletami do teatru. W stosunku do swych przyjaciół był taksamo wiernym i wytrwałym, jak wobec kobiet zmiennym i niewdzięcznym. Bardzo też rychło porzucił swą ukochaną żonę Julię, poczem wyjechał na gościnne występy do Londynu, gdzie w całej pełni zażywał względów kobiecych i cieszył się przyjaźnią wybitnych polityków i poetów. Niewierność w miłości, wierność w przyjaźni — tej zasadzie hołdował Talma przez całe życie i tą drogą zdobył szczęście i sławę.

Najlepiej wyszedł na przyjaźni z małym porucznikiem artylerji, który nie potrzebował już biletów do teatru, zostawszy cesarzem Francji. Talma zaawansował wtedy na aktora nadwornego Napoleona, którego wtajemniczył w ceremonjał nieodzowny przy akcie koronacji i w ogóle w gesty imperatorskie. Że wielki aktor pozostawał też w bardzo intymnych stosunkach z siostrą Napoleona, znaną ze swych lekkich obyczajów księżną Pauliną Borghese, o tem opowiada po raz pierwszy Antoine w swej książce o Talmie. Tasama księżniczka pozowała Canowie całkiem nago, a na zarzuty swego otoczenia odpowiedziała: Mais la chambre etait bien chauffee. A podczas pobytu ze swym cesarskim bratem w Aix les Bains, kiedy Napoleon zawezwał do siebie pannę Mars z Comedie Francaise „do usług osobistych", Paulina w tymsamym celu powołała wielkiego Talmę. Artystom nie pozostało nic innego, jak spełnić rozkaz, zaco opinja publiczna przezwała ich „Les comediens ordinaires de l'empereur".

Z rozmaitych, po śmierci Talmy wydanych pamfletów wynika, że wielki odtwórca bohaterów także w starości nie przestawał wywierać czaru na serca kobiece. Antoine, autor książki, dającej pełny obraz jego przygód miłosnych, dochodzi do wniosku, że przeżycia miłosne dobrze wpływają na aktorów, utrzymując ich długo młodymi. Literatura jednak nic nie zyskała z niezliczonych miłostek Talmy, gdyż jego listy miłosne są kwintesencją banalności.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Zwrot ku lepszemu

(=) Ciężki kryzys gospodarczy, trwający blisko od roku, przekroczył jak się zdaje — w okresie strajku generalnego na G. Śląsku szczytowy swój punkt, i z wielu oznak wnosić można, że obecnie następuje zwrot ku lepszemu. Zwrot ten widoczny jest przedewszystkiem w ogólnej poprawie sytuacji w przemyśle i handlu. Z ostatnich sprawozdań oddziałów prowincjonalnych Banku Polskiego, nadesłanych do centrali w Warszawie wynika między innemi, że bielski przemysł pracuje normalnie, a w Białymstoku przesilenie przechodzi. W zagłębiu naftowem sytuacja poprawia się, w Kołomyi przemysł metalowy pracuje w całej pełni; sprzedano tam prawie cały zapas maszyn rolniczych. W Kieleckiem i radomskiem a także w Wielkopolsce przesilenie mija.

Są wszelkie dane na to, że przesilenie w przemyśle włókienniczym w Polsce osiągnęło już swój najwyższy punkt i obecnie sytuacja zaczyna się poprawiać. W ostatnim czasie zauważono ożywienie się na rynku wełnianym i bawełnianym i szereg firm łódzkich uruchomiło już swoje warsztaty. To samo da się powiedzieć o Żyrardowskich Zakładach, które przez szereg miesięcy pracowały przez 2 dni w tygodniu, obecnie zaś zaczęły pracować przez 6 dni w tygodniu narazie w działach: przędzalniczym i tkackim. W mniejszych działach praca trwa jeszcze narazie przez 3 dni w tygodniu. Uruchomienie zakładów żyrardowskich zatrudniających nagół około 6.000 robotników jest widoczną oznaką, że w przemyśle tekstylnym następuje powoli odprężenie przesileniowe.

Sprawozdania z rynków towarowych świadczą między innemi o ożywieniu w branży drzewnej i budowlanej. Sytuację na rynku drzewnym charakteryzują przygotowania eksporterów do podjęcia dostaw drzewa dla Niemiec w celach odbudowy zniszczonych obszarów Francji. Istnieje zatem usprawiedliwiona nadzieja, że trwający przeszło od roku na rynku drzewnym ostry kryzys, który spowodował nawet ruinę kilku wielkich firm eksportowych, wkrótce ustąpi miejsca zdecydowanej konjunkturze.

Na G. Śląsku poza krytyczną bez zmiany sytuacją w przemyśle węglowym, należy jednak skonstatować znaczną poprawę sytuacji w hutnictwie. Wbrew twierdzeniom przemysłowców hutniczych jakoby sytuacja była bez wyjścia, w rzeczywistości w ostatnim czasie uruchomiono prawie wszystkie huty. Huta Królewska np. otrzymała zamówienia, dzięki którym warsztaty dla fabrykacyj mostowych konstrukcyj i zwrotnic będą w pełnym ruchu przez okres co najmniej 2 miesięcy.

Na podstawie przytoczonych wyżej raportów nie można wprawdzie ryzykować twierdzenia, że kryzys gospodarczy został ostatecznie opanowany, faktem jednak jest, że widoczny jest zwrot ku lepszemu. Zadaniem naszych miarodajnych czynników będzie drogą rozumnej i celowej polityki gospodarczej, przedewszystkiem zaś drogą ulg podatkowych i celnych udzielanych przemysłowi i wogóle życzliwem traktowaniem postulatów przemysłu ten proces powolnej poprawy zasilić i przyspieszyć.

Krakowska giełda pieniężna w cyfrach

W Nr. 104 „Kurjera Wieczornego" opublikowaliśmy cyfry obrotów na giełdzie krakowskiej w miesiącu styczniu br. Obecnie sekretarjat giełdy zestawił obroty za czas od lutego do końca czerwca, co umożliwia podanie obrotów za pierwsze półrocze br. Cyfry obrotów miesięcznych wykazują znacznie zmniejszenie się ruchu giełdowego w okresie długomiesięcznej zniżki efektów. Obroty giełdy wynosiły w **złotych:**

	Efekta	Waluty i dewizy	Razem
I . . .	2.281.905'13	544.568'98,	2.826.474'11
II . . .	1.566.057'15	511.444'43	2.077.501'58
III . . .	1.479.136'42	1.038.911'20	2.518.047'62
IV . . .	710.231'55	887.687'43	1.597.918'98
V . . .	373.690'70	937.536'40	1.311.227'10
VI . . .	175.267'84	849.506'—	1.024.773'84
	6.586.288'79	**4.769.654'44**	**11.355.943'23**

Obroty największe wykazuje miesiąc styczeń. W efektach co do sumy obrotów rekordowym był styczeń, w dewizach natomiast marzec.

W ubiegłem półroczu dokonano ogółem **30.087 tranzakcyj** i to **27.086 akcjami i 3.001 dewizami i walutami.** Charakterystycznem jest zmniejszenie się ilości tranzakcyj w efektach w porównaniu ze **styczniem.** I tak tranzakcje w **efektach** wynosiły w styczniu **8.499,** lutym 6.191, marcu 4.975, kwietniu 3.260, maju 2.576 i czerwcu **1.585, a w dewizach** w styczniu **651,** lutym 500, marcu 552, kwietniu 465, maju 464 i czerwcu **369.**

Obroty w **walutach i dewizach** w pierwszem półroczu br. przynosiły: 161.512 dolarów, 72.755 franków francuskich, 800 franków belgijskich, 1.100 franków szwajcarskich, 126 funtów angielskich, 3.060 lirów, 3.250 lei, 117.080 koron czeskich i 24.550.000 koron austrjackich; w dewizach: Nowy Jork 348.241, Paryż 2.880.940'95, Zurych 1.951.774, Bruksela 3.500, Londyn 10.375, Amsterdam 12.183, Medjolan 5.158.067'90, Bukareszt 1.000, Praga 35.380.620 i Wiedeń 4.922.061.954.

Obroty w **akcjach** wynosiły ogółem w przeciągu 6 miesięcy **2.523.393** sztuk i to **790.777** w bankowych, **739.824** w handlowych i **992.792** w przemysłowych. Największa ilość tranzakcyj przypada na okres największej „haussy" w styczniu, a najmniej-

A. AWERCZENKO.

Sztuka urządzania wywiadów

Dziennikarz, chcący się dobrze wywiązać z interwiewu musi być do pewnego stopnia arogantem i blagierem.

Pozatem może być w życiu prywatnem najlepszym, najuczciwszym obywatelem, wzorem ojca rodziny, najtkliwszym mężem, ale w chwili wypełniania zawodu budzą się w nim drzemiące cechy charakteru, czyniące zeń specjalistę od wywiadów.

Temat jest rzeczą podrzędną — trzęsienie ziemi w Japonji, eksplozja prochowni w Bukareszcie, zamach na kanclerza Seipla, putcze komunistów, zamordowanie Matteottiego — wszystko jest tematem, nadającym się do wywiadu. Podrzędną też jest rzeczą, z kim się urządza interwiew: z ministrem, głośnym pisarzem, baletnicą, czy gwiazdą filmową. Chodzi tylko o to, by wogóle wywiad uzyskać. Jakkolwiek się też zdarza, że nieraz drukuje się wywiady, które się nigdy nie odbyły, z tej prostej przyczyny, że dziennikarz nie został przyjęty...

— Proszę zameldować panu ministrowi, że muszę z nim pomówić.

— W jakiej sprawie?

— Jestem przedstawicielem prasy.

Sekretarz milknie. W wyobraźni widzi gmach redakcji „New Jork Herald", lub maszyny rotacyjne „Times", gdy dziennikarz przybywa w rzeczywistości z polecenia „Gazety Mińskiej".

— Dzień dobry, panie ministrze!

— Dzień dobry, czego sobie pan życzy?

(Dziennikarz notuje: Minister przyjął mnie bardzo uprzejmie, pytając z uprzedzającą grzecznością o cel mego przybycia).

— Nasi czytelnicy pragnęliby poznać opinję pana ministra w sprawie zamordowania Matteottiego.

— Jaka opinja? Zamordowano go i koniec.

(W notatniku: Minister wyraził swe głębokie ubolewanie, że w czasach kulturalnych zdarzają się podobne wypadki.

— Czy pan minister sądzi, że wypadek ten osłabi stanowisko rządu faszystowskiego?

— Może tak, a może nie.

(W notatniku: Minister konstatuje, że sytuacja we Włoszech nie jest jasna. Twierdzi, że można się spodziewać pewnych zmian, aczkolwiek należy przypuszczać, że nie dojdzie do radykalnego przewrotu).

— Co pan minister sądzi o obecnej walce w sejmie?

— Największe świństwo obecnego stulecia.

(W notatniku: Minister w ostrych słowach napiętnował metody walki parlamentarnej i stwierdził, że zasady parlamentaryzmu zostały mocno wypaczone).

— A jaka jest sytuacja Mussoliniego?

— Co to obchodzi Mussoliniego? On przecież nie popełnił morderstwa.

— No tak... to mi nie przyszło do głowy...

(W notatniku: Minister konstatuje, że stanowisko Mussoliniego się wzmocniło, że doprowadzi on Włochy do odrodzenia i że Mussolini stoi na gruncie neutralnym).

— Jak się pan zapatruje na kampanję Amendoli?

— Co to znów za figura?

— Hm...

(W notatniku: Co się tyczy ruchu opozycjonistów pod przewodnictwem Amendoli, to ze względu na niewielką liczbę zwolenników tego nielubianego parlamentarzysty, minister uważa całą jego kampanję za nieszkodliwą dla rządu).

— Czy morderstwo to wywoła nieporozumienia międzynarodowe?

— Nie jestem prorokiem!

(W notatniku: Na to zapytanie minister uśmiechnął się dyskretnie i oświadczył, że ze względu na ewentualne zawiłości dyplomatyczne, jakie sprawa ta może wywołać, uważa dyskusję na ten temat za niepożądaną).

Minister wstaje i patrzy na zegarek:

— Zdaje się, że deszcz już przestał padać.

— Tak, panie ministrze!

— Więc żegnam!

(W notatniku: Po wyczerpaniu spraw politycznych, poruszyliśmy też rozmaite inne, o których jednak ze względów politycznych, na razie pisać nie możemy).

A następnego dnia, czytelnik „Gazety Mińskiej" drżącą ręką chwyta dziennik i z najwyższem napięciem odczytuje wywiad z ministrem...

sza na czerwiec. W poszczególnych miesiącach przypadało tranzakcyj (sztuk):

	bankowe	handlowe	przemysłowe	Razem
. .	300.117	201.335	300.367	801.819
I . .	142.867	158.267	232.805	533.939
III .	137.191	114.942	188.763	440.896
IV .	94.330	199.954	107.430	401.714
V .	93.055	38.487	91.571	223.113
VI .	35.217	27.829	71.856	134.902

W akcjach bankowych najwięcej tranzakcyj dokonano Bankiem Przemyłowsym i to w ilości **647.909** sztuk (w styczniu **252.950**, a w czerwcu **20.710**). Następnie idą kolejno: Ziemski Kredytowy 58.770 sztuk, Powszechny Kredytowy 31.945, Komercjalny 21.481, Małopolski 14.862, Hipoteczny 7.516, Bank Związku Spółek Zarobkowych 7.099, Akcyjny Związkowy 130, Handlowy 40 i Zachodni 25 sztuk.

W akcjach handlowych tranzakcje wynosiły: Impex **361.193** (w styczniu **98.813**, w czerwcu **1.125**) Tohan 265.500, Żegluga Polska 33.556, Bracia Rolniccy 30.662, Pharma 26.570, Polski Glob 22.566 i Tehate 777.

Z akcyj przemysłowych papiery metalurgiczne wykazują następujące obroty: **Cegielski 173.228**, Parowozy 49.447, Trzebinja 59.698, **Zieleniewski 34.842** (w styczniu 7.586 i w czerwcu 4.308), Pocisk 8110, Automotor 1178, Rohn i Zieliński 607, Orthwein 365, Kabel 125, Lemiesz 40, Modrzejów 10 i Potęga 5. Górką dokonano tranzakcyj 8676, Sierszą Górniczą 22.474. W akcjach naftowych: Tepege 99.002, Pokucie 62.683 i Polska Nafta 58.22, w papierach przemysłu drzewnego: Syndykat Koszykarski 20.911, Strug 15.538, Pezet 4128 i Oikos 773, w przemyśle chemicznym: Azot 16.558, Teropol 10485, Trzebinja mydło 3761 i Agrochemja 1139, w przemyśle spożywczym: **Chodorów 66.397**, Krakus 27.906, Piasecki 14.790 i Chybie 10.864. W Niemojowskim 16.138, Elektrowni w Sierszy 61.592, Ćmielowie 45.570, Garbarni 1050, Ryngrafie 2385 i Kapeluszach myślenickich 4044.

Obroty w **listach zastawnych i obligacjach** przedstawiają się nader skromnie i to w ilości 250 sztuk miljonówek, 4 i pół proc. listów zastawnych Banku Krajowego K. 33.000, w listach zastawnych Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego (4 prc.) K. 20.000 i K. 10.000 (4 i pół prc.).

Nie ulega wątpliwości, że statystyka obrotów za lipiec wykaże znaczne zwiększenie się sumy obrotów i tranzakcyj w porównaniu z czerwcem, miesiącem katastrofalnej zniżki efektów. **Rz.**

KRONIKA KRAJOWA

PODATEK MAJĄTKOWY OD NIERUCHOMOŚCI ZIEMSKICH. W Nr. 73 Dziennika Ustaw ogłoszono ustawę o sposobie zapłacenia podatku majątkowego przez płatników, posiadających nieruchomości ziemskie, związane ograniczeniami własności, w drodze tych sprzedaży majątkowych przez parcelację.

O REFORMĘ PODATKU OBROTOWEGO. W ministerstwie skarbu prowadzone są obecnie prace nad zreformowaniem podatku przemysłowego od obrotu. W najbliższym czasie odbędzie się w tej materji narada przy współudziale najwybitniejszych rzeczoznawców podatkowych, którzy z ramienia rządu oraz zainteresowanych związków przemysłowo-handlowych studiują odnośne prawodawstwa państw zachodnich. Centrala związków kupców w Warszawie wysłała adwokata Natansona za granicę, celem zbadania panujących w różnych państwach stosunków podatkowych; podobną misję powierzyło ministerstwo skarbu dyr. departamentu, p. Wizenbergowi.

OPŁATA OD PRZENIESIENIA WŁASNOŚCI. Z dniem 3-go września b. r. stawka opłat stemplowych od przeniesienia tytułu własności nieruchomości wynosić będzie zamiast dotychczasowych 6 prc., tylko 4 prc.

ODSETKI USTAWOWE. Rada Ministrów na posiedzeniu dnia 26-go b. m. uchwaliła projekt rozporządzenia p. Prezydenta Rzeczypospolitej o wysokości odsetek prawnych. Wysokość odsetek w stosunkach prywatno-prawnych określono na 24 prc. rocznie. Minister Skarbu ma jednak prawo obniżania tej stopy procentowej drogą osobnych rozporządzeń. Działanie rozporządzenia rozciąga się i na wypadki, gdy tytuł prawny do odsetek powstał przed dniem jego wejścia w życie.

POSTĘPOWANIA UGODOWE. W bieżącym roku dotychczas wszczęto w Krakowie 7 postępowań ugodowych.

OBROTY IZBY ROZRACHUNKOWEJ. W drugiej dekadzie sierpnia przedstawiono do rozrachunku dokumentów za sumę 5.6 miljon. złotych. Ogólna suma, przedstawionych do rozrachunku dokumentów, od chwili powstania Banku Polskiego wynosi 47.2 miljon. złotych.

PORTFEL WEKSLOWY BANKU POLSKIEGO W KRAKOWIE. Stan portfelu wekslowego Oddziału Krakowskiego Banku Polskiego wynosi około 12.000 sztuk weksli o przeciętnej wysokości kwoty wekslowej 1.000 złotych. Dziennie wykupują weksli 300 sztuk, podczas gdy w okresie inflacji suma weksli wykupionych wynosiła 1.200 sztuk.

URUCHOMIENIE GIEŁDY DRZEWNEJ W BYDGOSZCZY. Zatwierdzona w swoim czasie organizacja giełdy drzewnej w Bydgoszczy w najbliższych dniach zostanie uruchomiona. Jak się dowiadujemy, minister przemysłu i handlu podpisał mianowanie komisarza giełdy i jego zastępcy, powołując na te czynności p. Bolesława Kasprowicza wielkiego przemysłowca, oraz prezesa Izby handlowej w Bydgoszczy jako komisarza i p. Adama Godfalda, kierownika Dyrekcji lasów państwowych w Bydgoszczy, w charakterze zastępcy. — Łącznie z wysłaniem listów nominacyjnych polecono nowomianowanym zwołanie pierwszego kontynuującego posiedzenia giełdy drzewnej w Bydgoszczy w jak najkrótszym czasie.

FUZJE BANKÓW. Jak nam donoszą z Poznania, toczą się rokowania w sprawie fuzji pomiędzy Bankiem Związku Spółek Zarobkowych i Polskim Bankiem Handlowym. Pertraktacje prowadzone poprzednio pomiędzy Bankiem Związku a Bankiem Przemysłowców w Poznaniu rozbiły się ze względów personalnych.

KOMUNIKACJA TOWAROWA MIĘDZY POLSKĄ A FIUME. Postanowienia taryfowe o bezpośredniej komunikacji towarowej pomiędzy Polską a Tryjestem, o których wprowadzeniu doniosła w swoim czasie „Gazeta Lwowska", rozstrzygnięte zostały z ważnością od 14 sierpnia br. także i na komunikację towarową między Polską a Fiume.

KRONIKA ZAGRANICZNA

AUSTRJACKIE RENTY PRZEDWOJENNE. W połowie września ma się w Wiedniu odbyć konferencja państw sukcesyjnych dla powzięcia uchwał w sprawie przedwojennych rent austrjackich, należących do funduszów stypendjalnych i innych fundacyj publicznych. Idzie tu o te instytucje, które znajdowały się w b. monarchji austrjacko-węgierskiej jeszcze przed wojną i z tego czasu są w posiadaniu rent.

WOLNY WYWÓZ CUKRU Z WŁOCH. Rząd włoski zezwolił na wywóz cukru z przyszłej kampanji bez ograniczeń, co wskazuje na spodziewane dobre wyniki produkcji.

HANDEL WĘGIERSKO-ROSYJSKI. W Budapeszcie powstało Towarzystwo Importowo-Eksportowe Węglersko-Rosyjskie z kapitałem zakładowym trzech miljardów koron. W ostatnich czasach, niezależnie od tego, znacznie ożywił się handel węgiersko-rosyjski, szczególnie w dziedzinie maszyn rolniczych i przyrządów elektrotechnicznych.

GIEŁDA LWOWSKA

Lwów, 8 sierpnia. Bank Hipoteczny 0.78, Bank przemysłowy 0.68, Browary 10.65, Chodorów 7.65, Chybi 10.75, Cegielski 0.89, Ćmielów 0.82, Niemojowski 0.65, Nitrat 0.45, Oikos 4.30, Parowozy 0.51, Polska nafta 0.52, Rakszawa 4.15, Siersza górnicza 6.55, Zieleniewski 13.50.

Giełda poznańska

Poznań, 28 sierpnia. B. Przemysłowców 4,50—4,25. B. Zw Sp. Zar. 8,00. Pol. B. Handl. 3,00—2,90. Cegielski 0,95. Centr. Rolników 0,60. Goplana 3,90. C. Hartwig 0,80. Hartwig, Kantorow. 4,75. Herzfeld Victorius 6,75. Dr. Roman May 31,00—31,50. Młyn Ziemiański 1,90. Pneumatyk 0,15. Pozn. Sp. Drzewna 1,40. Tri 12,00. Zjedn. Brow. Grodz. 2,20—2,30.

Giełda wiedeńska

Wiedeń, 28 sierpnia. Fanto 228.000, Lwów—Czerniowce 132.000, Silesia 23.100, Zieleniewski 183.000, Gal. Karpaty 180.100, Galicja 1,250.000, Schodnica 280.000, Siersza 90.000, Goleszów 820.000, Bank małopolski 5800, Bank hipoteczny 10.000, Nafta 202.000, Browary lwowskie 138.000, Mraźnica 47.000—56.000, TPG 48.000—50.000.

Złoty polski w dniu 28 sierpnia 1924

Gdańsk: złoty 106.98 — 107.52, przekaz na Warszawę 106.73 — 107.27. **Berlin:** przekaz na Katowice 79.69 — 81.31. **Czerniowce:** przekaz na Warszawę 38. **Bukareszt:** przekaz na Warszawę 39. **N.-Jork:** przekaz na Warszawę 19.25. **Londyn:** przekaz na Warszawę 23.40. **Paryż:** przekaz na Warszawę 355. **Ryga:** przekaz na Warszawę 102. **Wiedeń:** złoty 13510, przekaz na Warszawę 13600 —13700. **Praga:** złoty 650½—656½, przekaz na Warszawę 652—658.

Planowany zamach na życie dwóch posłów

Aresztowanie dwóch zamachowców

Warszawa, (Tel. wł). Aresztowano tutaj niejakiego Alfreda Szczepkowskiego oraz Popika, którzy planowali zamach na życie posłów Malinowskiego (PPS) i Dobiję (ND), których swojego czasu znieważyli czynnie posła Królikowskiego. — Szczepkowski i Popik są członkami partji komunistycznej i jako tacy byli oddawna pod baczną obserwacją policji politycznej.

Sprawa podsekretarjatu stanu dla spraw kresowych zaniechana

Warszawa. (Tel. wł). Prośba delegata rządu polskiego w Wilnie p. Walerego Romana została przyjęta. Wobec tego pozostałe nominacje zostaną ogłoszone jutro. W związku z dymisją p. Romana sprawa utworzenia podsekretarjatu stanu dla spraw kresowych została zawieszona.

Rozporządzenie mające na celu przeprowadzenie sanacji stosunków na kresach zostaną wydane po najbliższem posiedzeniu Rady ministrów, które się odbędzie w poniedziałek lub wtorek.

Sprawa aresztowania urzędnika Wniesztorgu w Stołpcach

Warszawa, (tel. wł.). Poselstwo sowieckie w Warszawie interwenjowało w Ministerstwie Spr. Zagranicznych w sprawie aresztowania w Stołpcach niejakiego Klejbusa, stałego delegata Wniesztorgu. Klejbus został aresztowany onegdaj za opór władzy, oraz bicie funkcjonarjuszy policyjnych w służbie — po doprowadzeniu zaś na komisarjat został natychmiast wypuszczony na wolność.

Wybuch wojny domowej w Chinach

Berlin. (PAT). Według depeszy z Pekinu na obszarach na południe od Jangtskiangu wybuchła wojna domowa. Komunikacja kolejowa Szanghaj-Nanting została zawieszona. W Szanghaju wylądował oddział marynarzy amerykańskich.

GIEŁDA KRAKOWSKA

Kraków, 29 sierpnia 1924

AKCJE	Transakcje w złotych dziś	Transakcje w złotych 28/VIII.
Bank Przemysłowy . . .	0·62	0·61—0·63
Bank Hipoteczny		
Bank Małopolski		
Ziemski Bank Kredyt. . .		
Powszechny Bank Kredyt.	0·15	0·11—0·13
Bank Komercjalny . . .		
Bank Zw. Spółek Zarob.	7·25—7·75	7·00
„Tohan"	0·58—0·60	0·57—0·62
„Tellute"		
„Impex"		
Bracia Rolniccy		
„Pharma"		
„Polski Głob"		
Żegluga Polska	0·22	0·19—0·22
Zieleniewski	13·80—14·25	13·15—13·70
Cegielski, Poznań . . .	0·90—0·92	0·89—0·94
„Potęga" Tow. huty żel.		
„Trzebinia", ...	1·15—1·20	1·05—1·10
Rohn, Zieliński i Ska .		
Orthwein, Karasiński i Sp.		
Herzfeld-Victorius . . .		
„Pocisk"		
Warsz. Parowozy		0·56—0·58

AKCJE	Transakcje w złotych dziś	Transakcje w złotych 28/VIII.
Automotor		
Górka	22·60—23·75	21.75—22·25
Siersza	7·00—7·20	6·50—7·00
Tepege	3·90—4·00	3·90—4·05
Polska Nafta	0·60—0·63	0·60—0·61
„Pokucie" . .	0·55—0·57	0·60
Oikos		
Pezet		
Strug	1·20	1·00
Syndykat Kosz., Kraków .		
S. W. Niemojowski . . .	0·85—0·90	0·95—1·00
Tłuszcze Trzebinia . . .		
Azot		
Elektr. Siersza	0·29	0·28
Porcelana Ćmielów . . .	0·80—1·00	0·83—0·84
„Krakus"	1·25	1·15—1·20
Chodorów	7·50—7·75	7·25—7·40
Chybie	10·50—11·00	10·50—10·60
A. Piasecki	1·55	1·40—1·50
Garbarnia		
Fabr. kap. w Myślenicach		
4% listy Tow. Kr. Ziem. (100 K.).		
4½% listy zast. Tow. Kr. Ziem. (100K.).		

Kraków, 29 sierpnia. Rozpoczęta wczoraj zwyżka utrzymała się przez cały czas dzisiejszego zebrania giełdowego w dalszym ciągu. Rynek akcyj był ożywiony przy tendencji mocnej. Głównem zainteresowaniem cieszyły się papiery arbitrażowe i to zwłaszcza Zieleniewski i Górka oraz Chodorów. Lekką poprawę uzyskały również i lżejsze papiery przemysłowe. Na giełdzie ujawniła się w związku ze spodziewaną wydatniejszą poprawą kursów w przyszłym tygodniu chęć kupna, jednak dawał się odczuwać brak towaru szeregu efektów i to zwłaszcza w Chodorowie i Ćmielowie. Również ożywienie i tendencja mocniejsza w egzotach.

Na giełdzie pieniężnej wielka obfitość towaru w dolarach gotówkowych i czekach. Mocniejsze Paryż, Zurych i Praga.

EGZOTY.

Jaworzno drobne 28.25, 25-tki 25—26.75, Gazy zachodnie 4.85—4.95, Nobel 2.20—2.30, Len 0.90, Węglówki 0.04 i pół.

WALUTY I DEWIZY W OBROTACH BANKOWYCH

Waluty: Dolary 5.20—5.19, Franki francuskie 28.00.

Dewizy: Belgja 25.75, Nowy Jork 5.20—5.18'65 (czek), Paryż 28.35—28.25, Praga 15.55—15.54, Szwajcarja 98.25—98.15, Londyn 23.42 i pół.

Giełda warszawska

Warszawa, 29 sierpnia. **Bank dyskontowy 6.40—6.25. Bank Handlowy 8—8.10. Bank dla Handlu i Przemysłu 1.95—2.10. Bank Zachodni 2.40. Bank Kredytowy 0.52. Bank Związku Spółek Zarobk. 6.80—7.20. Polski Bank Przemysłowy 0.60—0.59. Strem 17. Chodorów 7.20. Warszawski Cukier 6.20—6.10. Warsz. Tow. Kopalń Węgla 7.30—7.75. Cegielski 0.90—0.93. Pocisk 2.20—2.15. Zieleniewski 13.50—13.75. Zawiercie 35—34.50. Żyrardów 60—57. Haberbusch 6.75—6.25. Nobel 2.30. Spirytus 2.45—2.35.**

Warszawska giełda pieniężna

Warszawa, 29 sierpnia. — **Dewizy: Nowy Jork 5.18 i pół — 5.18—5.18 i pół, Londyn 23.32 i pół do 23.27 i pół, Paryż 28.15, Wiedeń 7.32 i pół. Praga 15.58, Włochy 23.10, Belgja 26.10, Szwajcarja 97 i trzy czwarte, Holandja 201 i pół, Stokholm 138 i jedna czwarta.**

Miljonówka 0.70—0.75, Bony złote 0.84, Pożyczka złota 6.80, Pożyczka dolarowa 2.85—2.87. — Tendencja utrzymana.

Krakowska giełda zbożowa

Kraków, 29 sierpnia. Ceny za towar średniej handlowej jakości za 100 kg w złotych, bez gminnego podatku spożywczego loco Kraków. — Pszenica dworska 75/76 — 27.50—28, Pszenica targowa 72/74 — 27—27.50, żyto dworskie 68/70 — 20.50—21, żyto targowe 65/67— 19—19.50, Jęczmień browarniany 22.50—24, jęczmień na krupy 20—21, owies targowy nowy 16—16.50, fasola biała cukrowa jasiek 65—70, fasola biała długa 41—43, fasola krasa 36—37, fasola mieszana 32—33 groch polny 30—35, groch Victoria 48—50, Łubin niebieski suchy 9—10, siano słodkie okr. krak. 7—7.50, koniczyna pastewna 9—10. Tendencja ustalona. Co do pszenicy i mąki pszennej słabsza.

Dzisiejsza giełda w Zurychu

Zurych, 29 sierpnia. (PAT). Otwarcie giełdy. Holandja 206.08, Nowy Jork 530¾, Londyn 23.81, Paryż 28.65, Medjolan 23.51, Praga 15.95, Budapeszt 0.0070, Bukareszt 2.62, Belgrad 6.72 i pół, Sofia 3.87, Warszawa —.—, Wiedeń 0.0075.

Ofiary katastrofy w Gliwicach

Wrocław. (Tel. wł). Z Gliwic donoszą: Podczas katastrofy w kopalni koło Mikulczy w dniu 10-go stycznia 1923 r. z 45 górników, którzy wówczas ponieśli śmierć w szybie Hugona zdołano wydobyć zaledwie trzech. Wydostanie innych było niemożliwe, ponieważ szyb z powodu pożaru musiał być odosobniony. Obecnie zdołano uzyskać dostęp do miejsca katastrofy. 9 przedstawicieli władz oraz robotników dotarło na 50 metrów od miejsca, w którym szalał pożar. Znaleziono tam zwłoki 17 górników, które wyglądały jak mumje. Prace około wydobycia zwłok reszty 25 ofiar są w toku.

Rozbrojenie w praktyce

Paryż. (AW). Wczoraj rozpoczęły się wielkie manewry francuskie. Dywizja 29 rozpoczęła operacje w zagłębiu Saary, którego broni dywizja nantejska. W ćwiczeniach bierze udział 60 eskadr lotniczych liczących każda po 10 aeroplanów.

PO ZAMKNIĘCIU KRONIKI

(d) **ZWOLNIENIE DR. CEZARA SCHMINDLINGA.** W dniu wczorajszym został zwolniony z więzienia śledczego aresztowany przed 18 dniami adw. dr. Cezar Schmindling.

(d) **Z DZISIEJSZEGO TARGU.** Targ dzisiejszy był obficie dowieziony, przy małym, jak zwykle przed pierwszym, udziale kupujących, co spowodowało pewną zniżkę cen. I tak płacono za 1 litr zbieranego mleka 15 — 18 gr., niezbieranego 20 do 25 gr., śmietany słodkiej 40 — 45 gr., kwaśnej 1.60 do 1.80 gr.; za 1 kg masła płacono 3.50 — 4 zł., sera 80 — 90 gr., jaja 9 — 10 gr.

Jarzyny: za 1 kg ziemniaków płacono 14 — 15 gr., buraków 10 — 16 gr., cebuli 20 — 30 gr., kalafior 0.40 — 1 zł., ogórki 2 — 7 gr.

Ceny drobiu: kura 3 — 6 zł., para kurcząt 2 — 5 zł., kaczka 2 — 4 zł., gęś 4 — 6 zł.

Owoce: 1 kg jabłek 0.40 — 0.80 zł., śliwki węgier. 1.00—1.30 zł., brzoskwinie 1.60 — 2 zł.

Na Rynku kleparskim przy dużym dowozie pszenicy i owsa, ceny niezmienione.

PRZEJŚCIE EWANGELIKA NA JUDAIZM. — Senzację dnia w Warszawie stanowi zgłoszenie się pewnego młodego Niemca z Gdańska do urzędu rabinackiego w Warszawie, celem przeprowadzenia formalności związanych z przejściem na judaizm. Młodzieniec ten od dawna już zagłębia się w księgi starego testamentu i talmudu i w celu przyjęcia religji mojżeszowej wystąpił z kościoła ewangielickiego.

(d) **KLASY VIII i IX W SZKOŁACH POWSZECHNYCH.** Przed paru dniami kuratorjum okręgu krakowskiego zawiadomiło gminę, iż od roku bieżącego nie będzie rząd ponosił kosztów utrzymania klas VIII i IX w szkołach powszechnych w Krakowie oraz X w szkole św. Scholastyki. Wobec tego wraca stan, który był dawniej, to znaczy gmina będzie ponosić koszta utrzymania tych klas. Wyniosą one około 70.000 złotych. Do wymienionych klas uczęszcza około 1000 dzieci.

Giełdy zbożowe

Katowice, 28 sierpnia. Pszenica 26, żyto 17.50, owies 18.20, jęczmień 22. Fr. st. Załad.: kuchy lniane 25.70, — rzepakowe 17.50, ospa pszenna 12.00, — żytnia 12.50, rzepak 29. Tendencja spokojna.

Lwów, 28 sierpnia. Na giełdzie silny popyt dla żyta i jęczmienia brow. bez podaży po cenach wyższych. Zainteresowanie dla siemienia lnianego. Podaż naogół słaba, tendencja zwyżkowa, usposobienie ożywione. Pszenica krajowa 73/74 23 — 24, żyto nowego zbioru 15,25 — 16.25, jęczmień małopolski brow. 17 — 18, — pastewny 13.50 — 14.50, owies małopolski 44/45 15.25 — 16.25.

Najkorzystniejsze źródła zakupu w Krakowie:

OJA PARFUMERIE — PARIS
Józef Lax i Syn, Kraków, Zwierzyniecka 6.

Na raty! — NAJWIĘKSZY W MAŁOPOLSCE **skład fortepianów, pianin i fisharmonij. Helena Smolarska** Nadszedł wielki transport tanich instrumentów **Kraków, ul. Szewska 9.** — Na raty!

Artykuły gospodarcze

„ZELAZO“ Florjańska l. 34, poleca naczynia i maszyny kuchenna i narzędzia rzemieślnicze.

Gąbki, irchy do powozów, lakiery i masy do podłóg **Wiktor Wanderer, Kraków, Szewska 21**, Telefon 3520.

Adolf Sattler, Gertrudy 24, Tel. 4162, poleca naczynia aluminjowe, artykuły turystyczne i t. p.

Farby, lakiery, oraz artykuły gospodarcze poleca najtaniej **L. Weindling, Kraków, ul. Grodzka l. 26**, Telefon 1596.

Oliwę do podłóg bezwonną poleca firma **S. Wojciechowski & R. Zak** Skład farb i materjałów **w Krakowie, Karmelicka 21**, Telefon 3528.

Szczotki, pendzle, artykuły domowo-gospodarcze, hamaki, leżaki, poleca najtaniej **M. J. Berger, Kraków, Plac Szczepański l. 9.**

Tomasz Mężyk, Handel materjałów, Skład farb, lakierów, pokostu, nafty, benzyny, olej mineralny i t. p. **Kraków, Pl. Szczepański L. 8.**

SKŁAD FABRYCZNY
pasty do obuwia i podłóg
„DOBROLIN“
M. SIEROTWINSKA
Kraków, ulica Sienna l. 12.

Biżuterja

Brylanty, perły, złoto i biżuterję
kupuje i sprzedaje firma
FEIGENBAUM i FUTTERWEIT
Kraków, ulica Grodzka l. 28.

Delikatesy

Allerhand Maurycy hurtowny i detaliczny skład delikatesów, sery, likiery, wina, **Pl. Szczepański 2,** Telefon 1059.

Dywany

Najtańsze źródła zakupu dywanów perskich tylko we firmie **Lewkowicz i Juran, Grodzka 39.**

Farbiarnie

Farbuje chemicznie, czyści wszelką garderobę w 24 godzinach po cenach przystępnych **Schmausowa, ulica Grodzka l. 71.**

Futra

Futer największy wybór w doborowym gatunku po niskich cenach poleca firma:
Antoniego Trąbki Syn
Kraków, ulica Szewska L. 12. Tel. 3464. Tel. 3464

Futra paryskie modele poleca **Józef Eisen, Kraków, Florjańska l. 36.**

Futra we wielkim wyborze, oraz pracownia kuśnierska **M. Mond, Kraków, Rynek gł. 11.**

Pracownia i Skład futer **Tadeusza Sierpińskiego, Kraków, Florjańska 32.**

Pracownia futer St. Rachtan, Karmelicka nr. 8 przyjmuje wszelkie roboty kuśnierskie, ceny niskie.

Skład futer i Pracownia kuśnierska **H. Fink, Rynek 12,** w podwórzu. Poleca po cenach konkurencyjnych futra, szale, lisy i t. p.

Zakład i pracownia kuśnierska Paweł Halpern, Grodzka 42, w podwórzu, poleca po najtańszych cenach płaszcze seiskinowe, raglany futrzane, lisy i szale.

Zakład kuśnierski Stanisława Ziembińskiego, ul. Kopernika l. 6, wykonuje po zniżonych cenach wszelkie roboty w zakres kuśnierstwa wchodzące na czas i bardzo starannie.

Galanterja

Koszule jedwabne w wielkim wyborze poleca magazyn nowości dla panów **Braci Landwirth, Kraków, Grodzka 40.**

Magazyn nowości S. Haber, Kraków, ul. Sienna 14, poleca bieliznę, kapelusze, krawaty i t. p. po cenach najniższych.

Skład bielizny i płócien pod firmą **F. Bałabuszynski, Kraków, Szewska 10.**

Bieliznę męską i damską oraz pończochy, skarpetki, krawaty i t. p. poleca najtaniej firma **M. Platroń i Synowie, ulica Karmelicka l. 12.**

Włodzimierz Car, Magazyn towarów modnych męskich i damskich **w Krakowie, Sławkowska 8.** Ceny konkurencyjne

Fabryka bielizny i trykotarzy S. A. Kraków Podgórze, ul. Dąbrowskiego l. 15, Tel. 4419. Poleca swe znane z dobroci wyroby.

NA RATY!
wielki wybór płócien, pluszy, aksamitów, materji na ubrania damskie i męskie oraz bieliznę męską damską i t. p.
poleca
Grodzka 60, II p. (front).

Herbata

Herbata Bracia K. & C. Popowy. — Reprezentacja i skład hurtowny na Małopolskę i Kresy **T. Cieślińskl i Ska, Kraków, Florjańska 14,** Telefon 117.

Konfekcja damska i męska

Ubrania męskie i dziecinne oraz raglany poleca **Wohlmuth i Rubin, Grodzka 61,** vis a vis kościoła ewangelickiego.

Ubrania męskie i dziecinne oraz wielki wybór raglanów po cenach zniżonych poleca **Dom konfekcyjny, ulica Grodzka 26.**

Na raty ubrania frakowe, smokingowe, marynarkowe, płaszcze, kostjumy damskie, według miary z własnej lub dostarczonej materji poleca **Józef Kumala, Kraków, ul. Szczepańska l. 11.**

Najtaniej i najlepiej kupić garderobę męską w Magazynie ubiorów męskich **„Szyk“, Mikołajska 12.**

M. Reisman Magazyn konfekcji damskiej, **Kraków, Plac Dominikański l. 2.**

Magazyn konfekcji damskiej oraz futer **H. Sontag, Grodzka 25, I p.,** poleca po najniższych cenach najnowsze modele zagraniczne.

Wyprzedaż letniej konfekcji męskiej, ceny o 25% zniżone, w firmie **S. Strassberg, Florjańska 6.**

PŁASZCZE GUMOWE
najkorzystniej
A. BROSS
Kraków, ul. Florjańska 44
narożnik obok bramy Florjańskiej.

Zakład krawiecki Józefa Gajdy, Kraków-Dębniki, Rynek, wykonywa wszelkie roboty w zakres krawiectwa wchodzące o 25% taniej.

K. BORNSTEIN
Kraków, ulica Florjańska l. 28, poleca swój bogato zaopatrzony magazyn ubrań męskich i dziecięcych. Dla P. T. Urzędników znaczny opust.

Kosmetyka

Panie i Panowie! Nadeszła prawdziwa woda chinowa Pinauda przeciw wypadaniu włosów. **Leserkiewicz i Ska, Kraków, Pl. Szczepański 2.**

40 sztuk niezbędnych artykułów domowych kosmetycznych i gospodarczych wysyła za 10 zł. za pobraniem **Dom Handlowy Lazarowicz, Kraków, Garbarska 2.**

Okazja przez cały sierpień, 1 szampon do włosów, 1 pudełko proszku do zębów, 1 pasta do zębów, 1 flakon perfum, 1 duże mydło toaletowe, 1 woda kolońska, 6 sztuk tylko 2 złote. — **Lazarowicz, Garbarska 2.**

Krem czeremchowy, mydło czeremchowe, wodę czeremchową poleca **Dom Handlowy Lazarowicz, Kraków, ul. Garbarska 2.**

Maszyny do pisania

Nowak, Kraków, Grodzka 44, Tel. 3541. „Elo“ do powielania, „Torpedo“ do pisania.

Kasy kontrolne, maszyny do pisania naprawia i odnawia, dostarcza przybory do tychże, specjalista mechanik **Juljusz Hacker, Kraków, Marka 25**

Maszyny do pisania „Underwood“, maszyny do rachowania „Odhner“ **Ignacy Gross Spka, Kraków, Starowiślna 1,** Telef. 2190, **Lwów, Kopernika 9,** Telef. 502.

Maszyny do pisania i rachowania „National Cass Register“, rekonstruuje, naprawia, przyjmuje abonamenta **K. Bilcharski, Kraków, Florjańska 32,** Telefon 2434.

Meble

Meble stylowe luksusowe, biurowe, dekoracje wnętrz poleca **M. Pleszowski, Kraków, Mały Rynek 2,** Tel. 4136.

MEBLE stylowe, luksusowe etc. poleca **S. Manne. ulica Szpitalna l. 6.** Telef. 4074. Rok założ. 1860.

Obuwie

Obuwie najelegantsze i trwałe zagraniczne po cenach bezkonkurencyjnie niskich, nabyć można tylko w dziale obuwia Tow. Handl. **Bracia Rolniccy S. A. Kraków, Sienna 2.**

Wytwórnia szewców krakowskich poleca o 25% taniej obuwie, **Kraków, Florjańska l. 29.**

Obuwie krajowe i zagraniczne po cenie fabrycznej poleca firma **Piccadilly, Karmelicka 9,** vis a vis Teatru „Bagatela“.

Obuwie zagraniczne męskie, damskie i dziecięce marki „Tip Top“ w najnowszych fasonach po cenach konkurencyjnych poleca firma **„Es-ka“ Grodzka 43.**

Porcelana, szkło

Szlifiernia szkła i wytwórnia luster **Z. Feldmann, Kraków, XXII, Jana Tarnowskiego 5.**

Pierwsza małopolska fabryka zwierciadeł i szlifiarnia szkła Sp. z ogr odp. **Kraków, Grodzka l. 61,** Tel. 4078 i 4225, poleca szyby i lustra szlifowane po cenach przystępnych.

W. Bazes, Rynek 35, Krzysztofory, poleca porcelanę, kryształy, słoje, **lustra, witraże i t. p., naczynia szklane do gotowania.**

Przybory szkolne

Przyborniki do rysowania Richtera oraz wszelkie przybory szkolne poleca Skład papieru i galanterji **Michał Słomiany, Kraków, ulica Sławkowska 24.**

Rowery

Rowery — Motory F. N. gumy i części składowe dostarcza **E. Kluska, Kraków, ulica Grodzka l. 63.**

Rowery słynnej marki „Budissa“, drogowe po zł. 155 i 165, półwyścigowe 170 i 180 zł., wyścigowe 185 i 195 zł. poleca **Towarzystwo Handlowe „Irwing“ Kraków, Grodzka 60.**

Różne

Wózki dziecięce odnawia precezyjnie. Gumy obciąga na poczekaniu **Piechowicz, ul. Mikołajska 7.**

Panowie! Najlepsze prezerwatywy poleca **Leserkiewicz i Ska, Kraków, Plac Szczepański l. 2.**

DERMADONT pasta do zębów, DERMA proszek do zębów, DENTOL woda do ust, kremy i pudry twarzowe, wody kolońskie i kwiatowe puder i mydło dla dzieci wszędzie do nabycia.

Zakład rymarsko-siodlarski Józefa Górnickiego, Kraków, ul. Kościuszki 14. Wykonuje wszelkie roboty w zakres rymarstwa i siodlarstwa wchodzące po cenach nader przystępnych.

Wszelkie przybory i aparaty laboratoryjne, jakoteż odczynniki chemicznie czyste dostarcza Biuro inżynierskie **„Chemotechnika“** Sp. z o. odp. **Kraków, Rynek Gł. 39.**

Fajki angielskie przedwojennej marki B. B. B. nadeszły do firmy **Leserkiewicz i Ska, Kraków, Plac Szczepański 2 — Rynek gł. 11.**

Sport

Dom sportowy L. Weindling, Kraków, ul. Grodzka 26, Telefon 1596. Rok założenia 1898 Piłka nożna, Tennis, Boks, Lekka atletyka, Szermierka. Na każde żądanie wysyła się cenniki ofrankowane.

Sukna

Skład sukna Hirsch i Adolf Ecor, Kraków, Plac Dominikański 2, Telefon 2257.

Tapicerstwo

Zakład tapicersko-dekoracyjny Piotra Pałki, Florjańska 26 (wejście ul. św. Marka). Wykonuje wszelkie roboty w ten zakres wchodzące tak w miejscu jak i na prowincji. Na składzie stale utrzymuje wielki wybór kołder. Wykończenie sumienne. Ceny umiarkowane.

Transport

Spółka Akc. Dla Międzynarodowego Transportu Schenker i Ska. Kraków, ul. Pańska 9, Telefon Nr. 2122 i 2147.

Tow. transportowe „Rozwóz“, Lubicz 9, Tel. 3519. Pospieszne przesyłki z Wiednia, clenie, przewóz, magazynowanie.

Cracovia Sp. transportowa, Dom spedyc.- komisowy, **Kraków, Grodzka 60, Tel. 4078, Wiedeń II, Praterstrasse 13,** Tel. 40.416, Spół. trans. Cracovia Grünberg et Co.

Biuro spedycyjne „Przewóz“ i przedsiębiorstwo dowozowe Kolei Państwowych, Sp. z ogr. odp. **Kraków, ulica Długa l. 31,** Telefon 3063.

Technika, elektrotechnika

Hurtownia pasów skórzanych i wielbłądzich, szczeliw, węży etc. **„Zenit“** Sp. z o. o. **Kraków, Szpitalna Nr. 7,** Telefon Nr. 4231.

Artykuły techniczne i elektrotechniczne poleca najtaniej **S. Szajer, Kraków, Plac WW. Świętych 8,** Telef. 4154.

Najtaniej artykuły elektryczne rowery i części do tychże u firmy **Arnold Weissmann, Kraków, Szewska 13.**

Materjały elektrotechniczne dostarcza Biuro elektrotechniczne **Helfner i Berger, Kraków, Szewska 18,** Tel. 4153.

Materjały elektryczne, motory oraz wielki wybór świeczników **„Prąd“ Gołębia 3,** Telefon Nr. 4553.

Instalacja Sp. z ogr. odp. **Zielona 7,** Telef. 4166, dostarcza kompletne urządzenia łazienkowe.

„Skała“ Dom towarowy dla przemysłu roln. i techn. Spółka z ogr. odpow. **Kraków, Bracka 13.**

Materjały elektrotechniczne dostarcza najkorzystniej **K. H. Kowalski, Kraków, Garbarska 26.**

Świeczniki elektryczne w wielkim wyborze **„Lux“**. Skład przyborów elektrycznych **Kraków, Plac Dominikański l. 2,** Telefon Nr. 3335.

Inż. Tadeusz Leszczyński. Biuro i sklep, Kraków, Grodzka 65. Wykonuje instalacje elektryczne, gromochrony, dostarcza materjały elektrotechniczne i techniczne. Lampy i abażury gotowe i na zamówienie

Kurki, wentyle, uszczelnienia gumowe, fibrowe i skórkowe **H. Spira, ulica Zwierzyniecka 23.** Telefon 4394.

LOKOMOBILE
LANZA i WOLFA
Motory ropne Diesle
Maszyny drzewne i cegielniane
dostarcza natychmiast
Inż. Wacław Gąsior i Ska
Kraków, Karmelicka 14, tel. 4070.

Węgle

Krakowskie Biuro Handlowe Kraków, Florjańska 9, I p. Tel. 1067, sprzedaje hurtownie i detalicznie węgiel krajowy „Brzeszcze“, „Bory“, górnośląski „Eminenz“. Dla zakładów przemysłowych znaczne opusty i udogodnienia kredytowe.

CHLORODONT

NA RATY!

ROK ZAŁ. 1880.

FORTEPIANY, PIANINA
w wielkim wyborze, w najstarszym składzie
Z. RABY NAST.
Kraków, św. Anny 3. Tel. 465.

Odpowiedzialny redaktor: **Bolesław Raczyński.** — Wydawnictwo „Kurjera Wieczornego“ Sp. z ogr. odpow. — Z Drukarni Ludowej w Krakowie (Tel.1103)